

Kansallisarkiston tilinpäätös vuodelta 2020

1	Johdon katsaus	2
2	Tuloksellisuus	3
3	Vaikuttavuus	4
3.1.	Toiminnan vaikuttavuus	4
3.2.	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	5
4	Toiminnallinen tehokkuus	5
4.1.	Toiminnan tuottavuus	5
4.2.	Toiminnan taloudellisuus	6
4.3.	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	6
4.4.	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	10
5	Tuotokset ja laadunhallinta	10
5.1.	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	10
6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	18
7	Tilinpäätösanalyysi	21
7.1.	Rahoituksen rakenne	21
7.2.	Talousarvion toteutuminen	21
7.3.	Tuotto- ja kululaskelma	22
7.4.	Tase	23
8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslauselma	24
9	Arviointien tulokset	26
10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	26
10.1.	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	26
10.2.	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	26
11	Kansallisarkiston talousarvion toteumalaskelma	27
12	Kansallisarkiston tuotto- ja kululaskelma	29
13	Kansallisarkiston tase	30
14	Liitetiedot	31
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta	31
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot	32
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset	32
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat	32
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely	33
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	33
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	33
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut	33
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat	33
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	33
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat	33
	Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut	34
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	34
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat	34
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset	34
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio	34
	Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	34
15	Toimintakertomusta täydentävät liitteet	35
	Toimintakertomuksen liite 1: Tulosimittarit ja niiden toteutuminen	35
	Toimintakertomuksen liite 2: Keskeiset valtionapuarkistojen tunnusluvut	37
16	Allekirjoitukset	38

Toimintakertomus

1 Johdon katsaus

Kansallisarkiston johtaminen perustuu maaliskuussa 2020 vahvistettuun strategiaan, joka ulottuu vuoteen 2025. Kansallisarkisto edistää toiminnallaan julkishallinnon digitalisaatiota ja sähköistä arkistointia. Strategia korostaa Kansallisarkiston roolia tutkimuksen keskeisenä infrastruktuurina, joka tarjoaa palveluitaan laajasti myös viranomaisille ja kansalaisille. Toimintaa tukee opetus- ja kulttuuriministeriön asettama Kansallisarkiston neuvottelukunta.

Kansallisarkiston strategia painottaa toimintaa yhtenä viranomaisena henkilöstön toimipaikasta tai palvelualueesta riippumatta. Keskeisenä tavoitteena on tekoälyn ja modernien tiedonhallinnan keinojen aktiivinen hyödyntäminen digitaalisissa palveluissa. Työtehtävien ja osaamisen muutos otetaan huomioon rekrytointien strategisessa suuntaamisessa sekä toimintatapaohjelmassa, joka tukee valmentavaa työkuultuuria, työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tavoitteena on lisätä palveluiden tarjontaa ja myyntiä. Sitä tukee käynnissä oleva digitoinnin hajauttaminen toimipaikkoihin. Yli 90 prosenttia Kansallisarkiston asiakkaista käyttää ainoastaan verkkopalveluita, mikä näkyy fyysisten asiakaskäyntien vähentymisenä. Sähköinen tilaaminen on lisännyt tietopyyntöjen määrää kymmenvuotiskaudella noin 60 %.

Massadigitoinnin onnistunut pilotointi vuonna 2020 mahdollisti siirtymisen tuotantovaiheeseen. Vuosina 2020 ja 2021 massadigitointia laajennetaan Helsingistä Mikkelin keskusarkistoon. Erityistä huomiota kiinnitetään digitoinnin prosessin jatkuvaan kehittämiseen ja digitoitujen aineistojen laadun varmistamiseen, jotta muut kuin kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi luokitellut aineistot voidaan hävittää arkistolain sallimalla tavalla. Arkistoinnin ja palveluiden digitalisointi sekä Senaatti-kiinteistöjen kanssa koordinoitu arkistokelpoisen tilan hallinta varmistaa sen, ettei Kansallisarkistolle tai muille viranomaisille enää tarvitse rakentaa uutta arkistotilaa.

Sähköisen arkistopalvelun toteuttaminen on keskeinen osa palveluiden uudistamista. Sen ensimmäisen vaiheen käyttöönotto 2020 mahdollistaa digitoidun aineiston vastaanoton sekä vanhentuneen Digitaalarkiston vaiheittaisen alasajon. Kansallisarkisto toimii arkistopalvelun tuoteomistajana. Sähköisen arkistopalvelun tulee olla budjettirahoitteista samalla tavoin kuin analogisten aineistojen säilyttämisen. Molempia tarvitaan Kansallisarkiston lakisääteisten tehtävien toteuttamisessa. Syntysähköisen (alkujaan digitaalisen) aineiston järjestelmällinen vastaanotto voidaan käynnistää sähköisen arkistopalvelun toisen vaiheen valmistuttua vuonna 2021.

Kansallisarkiston toiminnalle on ominaista sen hallussa olevan asiakirjallisen kulttuuriperinnön määrän ja siihen kohdistuvien palveluiden jatkuva kasvu. Aineistojen siirtäminen Kansallisarkistoon tuo säästöjä muille viranomaisille mutta lisää Kansallisarkiston resurssitarvetta. Vuosina 2019 ja 2020 osoitettu 1,5 miljoonan euron tasokorotus ei tarjoa kestävästä ratkaisua. Lisärahoitus laskee vuoden 2022 jälkeen asteittain miljoonaan euroon. Aineistojen siirto Kansallisarkistoon yksinomaan sähköisessä muodossa jakaa vastuuta tasapuolisemmin kaikkien viranomaisten kesken. Sähköinen vastaanotto ja takautuva digitointi edistävät arkistoidun tiedon monipuolista käyttöä ja parantavat toiminnan kustannustehokkuutta.

Kiinteistökustannukset vievät Kansallisarkiston toimintamäärärahasta kuluvana vuonna 38 %. Kasvu jatkuu, vaikka uusia tiloja ei enää rakenneta. Sähköisen arkistoinnin ja digitaalisten palveluiden rahoitus tulisi taata samoin periaattein kuin analogisten aineistojen säilyttäminen. Henkilöstön määrä on vähentynyt tasaisesti vuodesta 2008. Raportointihetkellä vakituista henkilöstöä on 163, kun sitä vuonna 2009 oli 226. Samalla työtehtävien määrä ja kuormittavuus ovat lisääntyneet.

Kansallisarkiston henkilöstö on selvinnyt hyvin koronapandemiasta. Henkilöstön jakamiseen ja työhyvinvointiin on kiinnitetty paljon huomiota. Työtyytyväisyyskyselyn (VMBaro) mukaan työtyytyväisyys on Kansallisarkistossa kääntynyt selvään, paikoin jopa voimakkaaseen, nousuun. Myös sairauspoissaolot ovat vähentyneet. Vuoden aikana kaksi henkilöstöön kuuluvaa sairasti lievän koronataudin.

Yksityisarkistojen neuvottelukunta asetettiin kesällä 2020 uudelle toimikaudelle. Sen keskeisenä tehtävänä on edistää yhteisten digitaalisten palvelujen käyttöönottoa ja kansallista hankintapolitiikkaa. Yhteisiin digitaalisiin palveluihin siirtyminen tukee muuttuvaa rahoitustilannetta.

2 Tuloksellisuus

Toiminnallisesti vuosi 2020 oli koronapandemia huomioon ottaen hyvä. Toimintakertomuksen liitteessä 1 esitetään Kansallisarkiston tulostavoitteiden ja suoritteiden toteumatiedot.

Kansallisarkiston yksi keskeinen tehtävä on edistää julkishallinnon digitalisaatiota. Kansallisarkiston vuoteen 2025 ulottuva strategia ja uusi seurantapolitiikka korostavat voimakkaasti digitaalista arkistointia. Vuodesta 2021 alkaen valtionhallinnosta otetaan vastaan ainoastaan digitaalista aineistoa. Tätä koskeva linjaus tehtiin kertomusvuoden aikana, ja linjauksen mukaisen siirtomääräyksen valmistelu käynnistettiin. Kansallisarkisto osallistui aktiivisesti tiedonhallintalautakunnan asianhallinnan suosituksen valmisteluun.

Massadigitoinnin tuotanto käynnistyi onnistuneen pilotoinnin jälkeen vuoden alussa. Koronakevään vajaatehoisen toiminnan vuoksi tulostavoitetta (1,0 hkm) ei saavutettu. Kertomusvuonna digitoitiin kuitenkin yli 11 miljoonaa sivua eli noin 0,75 hyllykilometriä. Skannausprosessia tehostavia tekoälyyn perustuvia komponentteja kehitettiin, ja ne otetaan osaksi massadigitoinnin tuotantoa vuoden 2021 aikana.

Takautuvaa digitointia toteutettiin virkatyönä sekä kumppanuus- ja maksullisina projekteina. Järjestelmäuudistusten vuoksi tieto takautuvan digitoinnin tiedostomääristä saadaan vasta vuonna 2021. Kertomusvuonna järjestelmään ehdittiin viedä vain osa digitoituista tiedostoista (n. 1,9 miljoonaa kpl).

Sähköisen arkistopalvelun ensimmäinen vaihe (Sapa) otettiin käyttöön keväällä 2020. Syksyllä massadigitoinnin tuotanto liitettiin palveluun. Myös Digitaaliarkiston tietojen siirto järjestelmään käynnistettiin. Muita digitaalisia palveluita kehitettiin projektisuunnitelmien mukaisesti. Syntysähköisen (alkujaan digitaalisen) aineiston vastaanotto ja yksityisarkistojen kartunta jäivät tavoitteistaan. Edellinen tavoite perustuu tiedostokokoon ja jälkimmäinen tavoite vastaanotetun analogisen aineiston määrään. Tiedostokokoa kuvaavampi mittari on siirtojen lukumäärä, joka kertoo toiminnan volyyymistä. Yksityisarkistojen kartunnassa siirrytään mittaamaan digitaalisten aineistojen vastaanottoa, joka on strategisesti tärkeä tavoite.

Syksyllä Kansallisarkisto otti ensimmäisenä arkistona maailmassa käyttöön käsinkirjoitetun tekstin tunnistusta hyödyntävän Tuomiokirjahaku-palvelun (tuomiokirjat.narc.fi). Tunnistetun tekstin määrän lisääminen siirtyi vuodelle 2021. Tavoitteen saavuttamista vaikeuttaa puuttuva rahoitus. Kansallisarkisto hyödyntää tutkimustietokantojen kehittämisessä semanttisen webin teknologiaa. Tekoälyä käytetään erityisesti massadigitoinnin prosessien kehittämisessä ja käsinkirjoitetun tekstin tunnistamisessa.

Kansallisarkiston aineistojen verkkokäyttö lisääntyi vuoden aikana lähes kymmenellä prosentilla ja läheni 1,9 miljoonaa käyntikertaa. Samanaikaisesti Astia-palvelun käyttö kasvoi 33 prosenttia. Yksilöllisten käyttäjien määrä nousi kolmella prosentilla ja oli kuukausitasolla yli 35 000. Verkkooasiakkaiden tyytyväisyys kehittyi myönteisesti. Verkkopalveluiden kautta käytettävissä olevan aineiston määrä kasvoi vuonna 2020 noin 17,1 prosentilla (takautuva digitointi ja massadigitointi). Sähköisen asioinnin osuus lisääntyi myös tietopyynnöissä ja oli jo 72 prosenttia. Julkisoikeudelliset tietopyynnot toteutettiin 98-prosenttisesti määräjassa.

Alkujaan digitaalisten aineistojen vastaanotto käynnistettiin syksyllä 2018 uudelleen usean vuoden tauon jälkeen. Systemaattinen vastaanotto aloitetaan vuonna 2022 sähköisen arkistopalvelun toisen vaiheen valmistuttua. Alkujaan digitaalisten aineistojen verkkokäyttö ei kertomusvuonna ollut vielä mahdollista.

Fyysinen asiakaspalvelu keskeytyi keväällä koronan takia, mutta sitä voitiin myöhemmin jatkaa. Kävijämäärä toimipaikoissa laski selvästi (40 %) mutta käsitellyt aineistomäärät eivät vastaavasti. Sulun aikana voitiin edistää analogisten arkistotoimintojen digitalisoimista, mikä samalla tarkoitti myös henkilöstön oppimista uusiin tehtäviin. Merkittävä osa Kansallisarkiston toiminnoista on tapahtunut etänä maaliskuun puolivälistä alkaen. Etätyöskentely on ollut tuloksellista. Kokoukset, ryhmäesittelyt ja tapahtumat on järjestetty verkossa.

Massadigitoitavia analogisia aineistoja otettiin vastaan 1 300 hyllymetriä ja muita analogia aineistoja noin 1 000 hyllymetriä. Aineistojen siirtoja ja tiivistyksiä tehtiin noin 6 000. Vapaata hyllytilaa Kansallisarkistolla oli vuoden lopussa 48,2 hyllykilometriä.

Kansallisarkiston merkittävät tutkimushankkeet saivat jatkoa, kun valtioneuvoston rahoittama, laaja ja monivuotinen Suomalaiset Venäjällä 1917–1964 -tutkimushanke käynnistyi.

Koronavuoden valopilkkua oli Kansallisarkiston henkilöstön työhyvinvoinnin ja työterveyhden merkittävä kohentuminen. Myös johtamisen, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden arvioitiin kehittyneen selvästi.

Palvelulupaus

Kansallisarkiston strategiassa määritellyn palvelulupauksen mukaisesti

- Kansallisarkisto tarjoaa vuonna 2025 asiakkailleen monipuolisia ja tietoturvallisia sähköisiä palveluita, joissa hyödynnetään tekoälyn ja semanttisten järjestelmien tarjoamia mahdollisuuksia.
- Kansallisarkisto on kansainvälisesti edistyksellinen ja aktiivinen toimija, joka kehittää ja hyödyntää uusia tapoja käyttää ja arkistoida julkista tietoa kestäväällä ja kustannustehokkaalla tavalla.
- Kansallisarkisto turvaa kansallisesti arvokkaan analogisen ja sähköisen asiakirjallisen kulttuuriperinnön säilymisen tuleville sukupolville.
- Kansallisarkisto vahvistaa henkilökuntansa osaamista ja ammattitaitoa ja edistää sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä sekä eettisiä ja kestävästä kehitystä tukevia toimintatapoja.

3 Vaikuttavuus

3.1. Toiminnan vaikuttavuus

Kansallisarkiston toiminnan vaikuttavuus syntyy sen aineistojen käytöstä. Digitaalisten aineistojen vastaanotto, massadigitointi ja takautuva digitointi sekä modernia tutkimusta tukevat palvelut edistävät keskeisesti aineistojen käyttöä. Digitaalisten aineistojen käyttöarvo on moninkertainen analogiseen aineistoon verrattuna. Tutkimusta tehdään edelleen myös analogisista aineistoista.

Kansallisarkistossa säilytettävät asiakirjat ovat tutkimuksen keskeinen tietovaranto muodostettaessa kuvaa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta eri aikakausina. Kansallisarkiston tehtävänä on huolehtia siitä, että sen aineistot antavat monipuolisen ja kattavan kuvan suomalaisesta viranomaistoiminnasta ja yhteiskunnasta ja että ne ovat helposti ja nykyaikaisesti käytettävissä. Kattava kuva turvataan asiantuntevalla seulontapäätösvalmistelulla ja yksityisarkistojen toimivalla ja ajantasaisella hankintapolitiikalla. Valtionapupäätöksillä ohjataan yksityisarkistojen palveluiden kehittämistä.

Aineistojen käytön kannalta keskeistä on digitaalisten palveluiden jatkuva kehittäminen. Kansallisarkisto tukee omalta osaltaan aktiivista kansalaisuutta, sivistystä, merkityksellistä elämää, osallisuutta, jatkuvaa oppimista ja demokratiaa. Kansallisarkiston toiminnan vaikuttavuus liittyy suomalaisen

yhteiskunnan perustan turvaamiseen, vakauteen ja luottamukseen. Kansallisarkiston vaikuttavuusindikaattorit on esitelty toimintakertomuksen liitteessä 1.

Kansallisarkisto on toteuttanut valtioneuvoston kanslian tilaamana arkistolähteisiin perustuvia valtiollisia selvityksiä, jotka ovat huomattavasti vaikuttaneet yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Kansainvälinen vaikuttavuus syntyy ensisijaisesti Pohjoismaiden ja Euroopan unionin kanssa tehtävänä yhteistyönä, erityisesti yhteisiin projekteihin osallistumisena. Kansallisarkistolla on edustus DLM:n Executive Committeeessa, Unescon Maailman muisti -ohjelman kansainvälisessä komiteassa ja Kansainvälisen arkistoneuvoston ICA:n urheiluarkistajaostossa. Lisäksi Kansallisarkisto osallistuu ICA:n arkistokuvailujaosto EGADin työhön.

Venäjän, Ukrainan ja Valko-Venäjän arkistoista on hankittu Suomea koskevien aineistojen digitaalisia kopioita. Pitkäjänteisen yhteistyön tuloksena Suomeen on voitu hankkia myös aiemmin suljettuna olutta aineistoa. Venäjältä ja entisen Neuvostoliiton alueelta on kopioitu noin 1,4 miljoonaa Suomen historiaan eri aikakausina liittyvää asiakirjaa.

3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Kansallisarkisto myönsi vuodelle 2020 lakisääteistä pysyväisluonteista valtionavustusta yhteensä 5 744 000 euroa. Kansallisarkisto kehitti kertomusvuonna edelleen valtionapumenettelyjään opetus- ja kulttuuriministeriön valtionaputoimintaa koskevien linjausten mukaisesti.

Yksityisarkistojen vaikuttavuuden kannalta keskeistä on se, kuinka hyvin yksityisarkistot pystyvät ottamaan vastaan digitaalisia aineistoja ja saattamaan niitä käyttöön sekä käyttämään palvelutuotannossaan yhteisiä palveluita. Valtionapua saavat arkistot eroavat tällä hetkellä toisistaan merkittävästi digitaalisuudessa.

Kansallisarkistolla ei ole sijoitusmenoja.

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1. Toiminnan tuottavuus

Kansallisarkiston tavoitteena on saattaa aineisto sähköisesti saataville. Tämä lisää Kansallisarkiston aineistojen käyttöä ja vaikuttavuutta. Samalla pyritään analogisesti toteutettavan palvelun tuottavuuden kasvuun sekä digitoinnin tehokkuuden kasvuun oppimisen ja prosessien tehostamisen avulla. Taulukossa 1 on kuvattu tuottavuusmittareiden toteutuminen vuosina 2019–2020 sekä niiden muutos.

Taulukko 1; Toiminnan tuottavuus -mittarit

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Muutos 2019-2020
Verkkokäyttö/kokonais-HTV	8500	9140	8600	108 %
Toimitetut arkistoyksiköt (kpl) ja toimitetut tietopyynnöt (kpl)/tietopalvelun HTV	2860	2490	3000	87 %
määrä (hm)/toiminnon HTV	92	81,95	59	89 %

Kansallisarkistossa työskentelee määräaikaisissa palvelussuhteissa myös työllistettyjä, siviilipalvelusmiehiä sekä harjoittelijoita, joiden kaikkien työpanos on mukana laskelmissa.

4.2. Toiminnan taloudellisuus

Toiminnan taloudellisuudelle ei tulossopimuksessa asetettu määrällisiä tavoitteita, mutta toimintakertomuksen liitteessä 1 olevassa taulukossa on esitetty ministeriön vahvistamat tulostavoitteet sekä niiden toteutuminen.

4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Kansallisarkistossa maksullisen toiminnan tuotot muodostuvat hinnaston mukaisesta suoritteiden ja palveluiden myynnistä. Maksut perustuivat vuonna 2019 uudistettuun maksuasetukseen ja hinnastoon. Vuokrat, kuten muut kiinteistömenot, sisältyvät yhteiskustannuksiin. Vuokrat lasketaan toimistokäyttöön soveltuvista neliöistä toiminnalle kohdistuneen työajan suhteessa. Maksullisessa säilytyksessä olevan aineiston osuus lasketaan hyllymetrimääristä.

Julkisoikeudellinen maksullinen toiminta

Julkisoikeudellisten palveluiden myyntituotot kertomusvuonna olivat yhteensä 152 t€, kun ne edellisellä vuonna olivat 170 t€. Kokonaiskustannukset laskivat edellisestä vuodesta ja olivat yhteensä n. 373 t€. Maksullisen julkisoikeudellisen kustannusvastaavuus oli kertomusvuonna 40,68 %. Työaikaosuus kokonaistyöajasta oli edellistä vuotta pienempi 2,29 % (2,96 %).

Taulukko 2; Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2018–2020

Julkisoikeudelliset Suoritteet (1 000 €)	2020 (Toteuma)	2020 (Tavoite)	2019 (Toteuma)	2018 (Toteuma)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Julkisoikeudelliset selvitykset ja jäljenteet	135		156	158
Kaukolainat	17		14	16
Maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	152	400	170	174
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat ja palvelujen ostot	4		0	0
Henkilöstökustannukset	195		248	238
Muut erilliskustannukset				
Erilliskustannukset yhteensä	199	0	248	238
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	170		225	144
Poistot	4		4	2
Korot	0		0	0
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	174	0	229	146
Kokonaiskustannukset yhteensä	373	1250	477	384
Kustannusvastaavuus	-221	-850	-307	-210
Kustannusvastaavuus %	40,68 %	32,00 %	35,64 %	45,31 %

Liiketaloudellinen maksullinen toiminta

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani edellisestä vuodesta 15,02 prosenttiyksiköä ja oli 97,81 % (82,79 %). Laskelman muut tuotot koostuvat arkisto- ja muiden toimitilojen vuokrauksesta. Liiketaloudellisten suoritteiden työaikaosuus kokonaistyöajasta laski hieman edellisestä vuodesta ollen 3,39 % (4,34 %). Maksullisen toiminnan liiketaloudelliset tuotot olivat kertomusvuonna yhteensä 957 t€ (736 t€) ja kokonaiskustannukset 979 t€ (889 t€). Suurin tuottojen kasvu kohdistui maksulliseen järjestämiseen. Arkisto- ja muiden toimitilojen vuokraustuotot laskivat hieman edellisestä vuodesta.

Taulukko 3; Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2018–2020

Liiketaloudelliset Suoritteet (1 000 €)	2020 (Toteuma)	2020 (Tavoite)	2019 (Toteuma)	2018 (Toteuma)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	460		205	380
Maksullisen toiminnan muut tuotot	498		531	441
Tuotot yhteensä	957	850	736	821
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	29		26	35
Henkilöstökustannukset	296		153	161
Vuokrattujen arkistotilojen vuokrat	369		375	412
Palvelujen ostot	21			
Muut erilliskustannukset	5			
Erilliskustannukset yhteensä	720	0	554	608
Osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	253		330	245
- poistot	6		5	3
- korot			0	0
- muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	259		335	248
Kokonaiskustannukset yhteensä	979	950	889	856
Kustannusvastaavuus	-21	-100	-153	-35
Kustannusvastaavuus %	97,81 %	89,47 %	82,79 %	95,91 %

Erillislakien mukainen maksullinen toiminta

Erillislakien mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma käsittää julkisuuslain tarkoittamat jäljenteet ja niiden etsintämaksut. Näiden suoritteiden tuottamiseen kohdistunut työaikaosuus kokonais-työajasta oli kertomusvuonna 1,49 % (7,25 %). Kustannusvastaavuus oli 62,89 % (24,70 %). Jäljenne-palvelutilauksista, joiden etsintä kestää alle puoli tuntia, ei hinnaston mukaisesti peritä maksua. Seuran-takohteita uudistettiin vuoden 2020 alusta, jolloin maksullinen ja maksuton toiminta eriytettiin.

Taulukko 4; Erillislakien mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2018–2020

Erillislakien mukaiset suoritteet (1 000 €)	2020 (Toteuma)	2019 (Toteuma)	2018 (Toteuma)
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	136	229	276
- maksullisen toiminnan muut tuotot	13	58	
Tuotot yhteensä	149	287	276
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat ja palvelujen ostot		0	9
- henkilöstökustannukset	124	602	558
- muut erilliskustannukset			
Erilliskustannukset yhteensä	124	602	567
Osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	111	551	350
- poistot	3	9	4
- korot		0	0
- muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	113	560	354
Kokonaiskustannukset yhteensä	237	1162	921
Kustannusvastaavuus	-88	-875	-645
Kustannusvastaavuus %	62,89 %	24,70 %	29,97 %

Kilpailullinen toiminta

Kansallisarkistossa kilpailullinen toiminta koskee viranomaisen vastuulla olevien aineistojen maksullista vastaanottoa ja siihen liittyviä erillispalveluja, joita ovat maksullinen aineiston esivalmistelu, maksullinen digitointi, maksullinen säilyttäminen, maksullinen tietopalvelu sekä maksullinen hävittäminen.

Kilpailullisen toiminnan erilliskustannuksiin sisältyvät maksullisessa säilytyksessä olevien aineistojen arkistotilojen vuokratustannukset, jotka saadaan arkistotiloja koskevista kokonaisvuokramenoista erottamalla niistä maksullisen säilyttämisen osuus.

Taulukko 5; Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma vuonna 2020

Kilpailullisen Toiminnan Tuloslaskelma (1000 €)	2020 (Toteuma)
TUOTOT	
<i>Kilpailullisen toiminnan tuotot</i>	
<i>Kilpailullisen toiminnan myyntituotot</i>	74
<i>Kilpailullisen toiminnan muut tuotot</i>	498
<i>Tuotot yhteensä</i>	572
KOKONAISKUSTANNUKSET	
<i>Erilliskustannukset</i>	
<i>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</i>	14
<i>Henkilöstökustannukset</i>	17
<i>Vuokrat</i>	369
<i>Palvelujen Ostot</i>	2
<i>Muut erilliskustannukset</i>	
<i>Erilliskustannukset yhteensä</i>	401
<i>Osuus yhteiskustannuksista</i>	
<i>Tukitoimintojen kustannukset</i>	17
<i>Poistot</i>	0
<i>Korot</i>	
<i>Muut yhteiskustannukset</i>	
<i>Osuus yhteiskustannuksista yhteensä</i>	17
<i>Kokonaiskustannukset yhteensä</i>	418
TULOS	154

4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 29,45 % (28,36 %). Suurin muutos oli massadigi-toiminnan rahoituksessa tapahtunut muutos, kun pilotointivaihe päättyi. Yhteisrahoitteiseen toimintaan käytetyn työajan suhde kokonaistyöaikaan laski tästä syystä merkittävästi ja oli 5,52 % (10,58 %). Vuokrat lasketaan toimistokäyttöön soveltuvista neliöistä toiminnalle kohdistuneen työajan suhteessa. Vuokrat kuten muut kiinteistömenot sisältyvät tukitoimintojen kustannuksiin.

Taulukko 6; Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosina 2018–2020

Yhteisrahoitteinen toiminta (1 000 €)	2020 (Toteuma)	2020 (Tavoite)	2019 (Toteuma)	2018 (Toteuma)
TUOTOT				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	860		1794	932
EU:lta saatu rahoitus	102		204	234
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus			5	
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	38		43	108
Tuotot yhteensä	1001	400	2046	1274
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7		171	43
Henkilöstökustannukset	631		1178	980
Palvelujen ostot ja vuokrat	337		489	270
Muut erilliskustannukset	22		207	82
Erilliskustannukset yhteensä	997		2045	1375
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	411		805	709
Poistot	10		7	7
Korot				1
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	422		812	717
Kokonaiskustannukset yhteensä	1419	650	2857	2092
Omarahoitusosuus	-418	-250	-811	-818
Omarahoitusosuus %	-29,45 %	-38,46 %	-28,36 %	-39,14 %

5 Tuotokset ja laadunhallinta

5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Yksityiskohtainen vertailu määrällisten tulostavoitteiden toteutumisesta esitetään toimintakertomuksen liitteessä 1.

Toiminnan painopiste

Sähköinen arkistointi

Kansallisarkisto vastaa julkishallinnon sähköisen arkistoinnin kehittämisestä antamalla sitä tukevia ohjeita ja päätöksiä, osallistumalla tiedonhallintalautakunnan jaostoissa valmisteltavien suositusten laadintaan, ohjaamalla ja kouluttamalla julkishallinnon organisaatioita sekä kehittämällä arkistoinnin työkaluja ja tukipalveluita. Koulutus on pääasiassa verkkokoulutusta.

Kertomusvuonna Kansallisarkisto teki 46 seulantapäätöstä (tavoite 60), joista suurin osa kohdistui sähköisten tietojärjestelmien tietosisältöön. Toiminnon resursseja kohdennettiin Kansallisarkiston seulantapolitiikan uudistamiseen. Uudistettu seulantapolitiikka ja Kansallisarkiston vuoteen 2025 ulottuva strategia korostavat voimakkaasti digitaalista arkistointia. Seulantapäätökset mahdollistavat sähköisen arkistoinnin ja edistävät osaltaan julkishallinnon digitalisaatiota. Tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojalain sekä tiedonhallintalain vaatimukset on otettu huomioon sekä seulantapolitiikassa että seulantapäätösten valmistelussa. Kulttuurihistoriallisen arvon määrittelyn kriteerit päivitettiin osana seulantapolitiikan uudistamista. Niiden soveltamista analogisia aineistoja koskevassa seulantapäätösvalmistelussa jatkettiin ja laajennettiin massadigitoinnin piirissä olevien aineistojen lisäksi kunnallisten toimijoiden aineistoihin (pätöksiä analogisille aineistoille niiden digitoinnin jälkeisestä säilytysmuodosta).

Kansallisarkisto jatkoi sähköisen asiakirjahallinnon ja arkistoinnin kehittämis- ja ohjaustehtäviä toimivaltansa puitteissa. Neuvonta- ja ohjauspalvelua tehostettiin sähköisiä asiointikanavia keskittämällä ja toiminnan sisäisillä uudelleenjärjestelyillä. Sähke2-normi on laajasti käytössä julkisen hallinnon tietojärjestelmissä. Se on yhtenäistänyt asiakirjahallinnassa käytettyjä metatietoja ja tietorakenteita. Normin metatietomalli päivitettiin vastaamaan lainsäädännössä tapahtuneita muutoksia. Sähköisen arkistoinnin ohjeistuksen laajemmän uudistamistyön suunnittelu käynnistettiin. Kansallisarkisto on osallistunut aktiivisesti tiedonhallintalautakunnan asianhallinnan suositusta valmistelemaan jaoston työhön.

Sähköisen arkistopalvelun ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön keväällä 2020. Ensimmäisessä vaiheessa palvelu mahdollistaa digitoitujen aineistojen vastaanoton, säilyttämisen ja käytön. Massadigitoinnissa palvelu otettiin käyttöön syksyllä 2020. Samalla aloitettiin nykyisen digitaaliarkiston migraatiot arkistopalveluun. Vuoden 2020 aikana sähköisen arkistopalvelun alustalle siirrettiin noin 21 teratavua digitoitua aineistoa.

Massadigitointi

Massadigitoinnin tuotanto käynnistyi vuoden 2020 alussa edellisen vuoden onnistuneen pilotoinnin jälkeen. Tuotannon vakiinnuttaminen edellytti järjestelmäympäristön kehittämistä ja uusia rekrytointeja. Rekrytoinnit viivästyivät kevään poikkeusolojen vuoksi. Massadigitoinnin tuotantoon vastaanotettiin kuuden viranomaisen aineistoja. Kertomusvuonna digitointiin yli 11 miljoonaa sivua, joka vastaa noin 750 hyllymetriä aineistoja. Massadigitointi toimi keväällä vajaalla teholla runsaan kahden kuukauden ajan, joten tulostavoitetta (1,0 hkm) ei saavutettu. Koronapandemia vaikutti myös siihen, että tiekartan ensimmäisen ryhmän organisaatiot eivät ole pystyneet valmistelemaan aineistojaan digitointia varten alkuperäisessä aikataulussa.

Kertomusvuoden aikana valmisteltiin massadigitoinnin tuotannon laajentamista Mikkeliin.

Sisällön analysointi -projektissa kehitettiin komponentit skannauksen validointiin, kuvien kääntämiseen ja tyhjien sivujen tunnistamiseen. Vuonna 2021 komponentit integroidaan osaksi massadigitoinnin tuotantoprosessia.

Takautuva digitointi ja kumppanuudet

Takautuvan digitoinnin suoritettavoite oli seitsemän miljoonaa tiedostoa. Takautuvaa digitointia toteutettiin pääosin suunnitelmien mukaisesti virkatyönä sekä kumppanuus- ja maksullisina projekteina. Vapaaehtoisdigitointi käynnistyi Helsingissä joulukuussa. Vaasassa takautuva digitointi käynnistettiin syyskuussa määräaikaisen henkilön voimin ja vapaaehtoisdigitointi käynnistetään vuonna 2021.

Digitoinnin hajauttamista muihin toimipaikkoihin edistettiin Vaasan lisäksi Hämeenlinnassa, jossa hajautettu takautuvan digitoinnin toiminta käynnistettiin joulukuussa 2020.

Vuosi 2020 oli sikäli poikkeuksellinen, että digitoinnin uuteen tuotantojärjestelmään siirtyminen loka-kuussa 2019 ja Vakan metatietojen AHAA-migraation toteuttaminen ei mahdollistanut digitoitujen tiedostojen järjestelmään viemistä ennen toukokuuta 2020 ja silloinkin vain osittain. Kumppanuusprojekteissa digitoitujen tiedostojen vieminen järjestelmään voitiin käynnistää vasta marraskuussa, eikä kaikkia aiemmin digitoituja tiedostoja ehditty viedä järjestelmään. Takautuvan digitoinnin vuoden 2020 tulos saadaan järjestelmästä vasta vuoden 2021 aikana. Järjestelmään vietyjen tiedostojen määrä oli 1,9 miljoonaa tiedostoa.

Kansallisarkisto otti ensimmäisenä arkistona maailmassa käyttöön käsinkirjoitetun tekstin tunnistusta hyödyntävän Tuomiokirjahaku-palvelun (tuomiokirjat.narc.fi). Käsinkirjoitetun tekstin tunnistuksen tehtävät yhdistettiin osaksi tietopalveluiden perustehtäviä. HTR-tekstintunnista edistettiin ottamalla uusia aineistoja aikaväliltä 1870–1920 prosessoitavaksi. Vakan metatietojen siirto AHAA-metatietokantaan toteutettiin. AARRE-migraation toteutus siirtyi vuodelle 2021. AHAA-migraatiosta johtuvat jälkimigraatiotyöt työllistivät runsaasti vuoden aikana.

Aineiston vastaanotto

Vuonna 2020 Kansallisarkistoon tehtiin 24 alkuaan digitaalisen aineiston siirtoa seitsemästä organisaatiosta. Vastaanotetut aineistot olivat arkistoitavaksi määrättyjen rekisterien ja tietokantojen sisältöjä. Sähköinen arkistopalvelu mahdollistaa syntysähköisen aineiston vastaanoton ja käytön vuoden 2021 aikana. Systemaattiset siirrot voidaan käynnistää vuonna 2022. Palvelun kehittämisessä hyödynnetään palvelumuotoilua.

Kansallisarkisto linjasi 3.12.2020, ettei se enää ota valtionhallinnosta vastaan analogisia aineistoja, vaan ne on digitoitava ennen siirtoa Kansallisarkistoon. Poikkeuksena ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat analogiset asiakirjat. Linjaus tukee hallitusohjelman ja digitaalisen tutkimusprosessin tavoitteita. Digitaalisen tiedon uudelleenkäyttöarvo on moninkertainen analogiseen tietoon verrattuna. Linjausta vastaava siirtomääräys valmistuu alkuvuodesta 2021.

Analogisen aineiston osalta jatkettiin tiekartan ylläpitoa yhdessä massadigitointitoiminnon kanssa. Tiekartalla olevaa massadigitoitavaa aineistoa otettiin keskusarkistoon maksulliseen säilytykseen 284 hyllymetriä, minkä lisäksi massadigitoinnin toiminto vastaanotti aineistoja Siltavuoren toimipisteeseen 978 hyllymetriä.

Massadigitoinnin ulkopuolelle jäävää analogista aineistoa otettiin vastaan pääosin Jyväskylään, keskusarkistoon ja Helsinkiin yhteensä 977 hyllymetriä. Lisäksi evankelisluterilaisilta seurakunnilta vastaan otettiin aineistotalletuksia yhteensä 108 hyllymetriä Turkuun, Ouluun, Mikkeliin ja Hämeenlinnaan.

Toimipaikkojen välillä, pääasiassa muista toimipaikoista keskusarkistoon, tehtiin yhteensä runsaan 3600 hyllymetrin siirrot. Niiden ohella toimipaikkojen sisäisiä siirtoja ja tiivistyksiä tehtiin pääasiassa Helsingissä, Joensuussa ja Jyväskylässä yhteensä vajaat 2400 hyllymetriä.

Vuoden aikana käynnissä oli yhdeksän erillistä maksullisen palvelutoiminnan hanketta eri puolilla Kansallisarkistoa (4 keskusarkistossa, 1 Jyväskylässä, 1 Oulussa ja 2 Helsingissä). Projekteista kuusi valmistui vuoden loppuun mennessä. Vuoden aikana on suunniteltu kolmea vuonna 2021 käynnistyvää projektia. Lisäksi Joensuuhun on maksullisena palvelutoimintana vastaanotettu Kuopion kaupungin arkistoaaineistoja neljässä eri siirtoerässä yhteensä 2 195 hyllymetriä.

Vapaata hyllytilaa Kansallisarkistolla oli vuoden lopussa noin 48,2 hyllykilometriä. Joensuun kaupungin kanssa valmisteltiin sopimus noin 1200 hyllymetrin laajuisen aineiston maksullisesta säilyttämisestä Joensuun toimipaikassa. Siihen liittyvät sisäiset aineistojärjestelyt toteutetaan vuoden 2021 kesään mennessä.

AHAA oli käytössä lähes kaikissa viranomaissiirroissa. Vakka-extranetin käyttö lopetettiin syyskuussa. Maksullisen palvelutoiminnan liiketoimintamallin kehittämistä jatkettiin osana suunnitteilla olevaa viranomaisen organisaatiomuutokseen kohdistuvaa järjestämis- ja digitointihanketta. AHJ-järjestelmän käyttöönotto eteni erityisesti Helsingin, Turun ja Jyväskylän toimipaikoissa sekä Mikkelissä keskusarkistossa.

Kertomusvuoden aikana käynnistettiin digitaalisten yksityisarkistojen vastaanoton pilotointi. Strategian mukaisesti yksityisarkistojen vastaanotossa siirrytään voimallisesti digitaalisten aineistojen vastaanottoon tulevina vuosina. Analogisessa muodossa yksityisarkistoja otettiin vastaan 91 hm. Tulostavoite ei tältä osin täytynyt, koska resursseja käytettiin pilotointiin ja AHAA-käyttöönoton jälkimigraatiotöihin. Aineistojen vähäisempään luovutusmäärään vaikutti myös se, että Kansallisarkisto edellyttää luovuttajan saattavan aineiston luovutuskuntoon ja toimittavan olennaiset metatiedot luovutuksen yhteydessä. Tämä hidastaa luovutusprosessia.

Vuonna 2020 tehtiin ensimmäiset proaktiiviseen aineistonhankintaan siirtymistä koskevat sopimukset muutamien valtakunnallisten yhteisötoimijoiden kanssa. Tavoitteena on laajentaa systemaattista ja enakoivaa aineistonhankintaa uusiin toimijoihin. Proaktiivinen aineistonhankinta on keskeinen lähestymistapa kehitettäessä digitaalisten yksityisarkistojen vastaanottoa. Kansallisen hankintapolitiikan valmistelu eteni suunnitelmallisesti, kun 12 uutta toimijaa liittyi mukaan kansalliseen hankintapoliittiseen työnjakoon.

Aineiston digitaalinen hallinta

Astia-palvelun pilottiversio saatiin käyttöön elokuussa 2020. Uudistettu Astia-palvelu avataan vuonna 2021. Vakka-tietokannan tiedot migroitiin AHAA-järjestelmään. Täysimittaisen käyttöönoton valmistelua jatkettiin muun muassa Aarre-migraation, Astian käyttöönoton ja muiden liittyvien järjestelmien integrointien valmistelulla.

Kuvailun kehittäminen organisoitiin vuoden 2020 alussa Kansallisarkiston kuvailun kehittämisen ryhmäksi, joka on toiminut aktiivisesti Kansallisarkistossa palveluiden ja tietojärjestelmien kehittämisen tukena. Lisäksi ryhmän jäseniä osallistui jo vakiintuneeseen KAM-sektorin kuvailun kehittämisen yhteistyöhön. ICA:n EGAD-työn edistymistä on seurattu, mutta käsitemallin (RIC-CM) julkaisu siirtyi edelleen vuodelle 2021.

Aineiston käyttöön saattaminen

Kansallisarkiston toimipaikkojen tutkijasalit olivat suljettuina koronan vuoksi 16.3.–1.6.2020. Marrasjoulukuun vaihteessa pandemian leviämisvaiheessa olevissa toimipaikoissa tutkijasaleja suljettiin uudelleen. Sulun pituudessa noudatettiin aluehallintoviranomaisten linjauksia.

Asiakaspalvelun uudelleen avaamisen yhteydessä kesäkuussa huolehdittiin koronan edellyttämistä suojaustoimenpiteistä vähentämällä asiakaspaikkojen määrää ja ohjeistamalla asiakkaita ja henkilöstöä. Ensimmäiset aukioloviikot olivat osassa toimipaikkoja tavanomaista kesäkuuta vilkkaampia, mutta kesän kuluessa asiakaskäynnit vakiintuivat edellisen vuoden tasolle. Koko vuoden kävijämääräksi jäi 15 558. Edellisenä vuonna asiakaskäyntejä oli 24 932.

Mikkelin toimipaikassa kokeiltiin perjantain aukioloa rajoitetuilla palveluilla. Koronan vuoksi kokeilu jäi lyhyeksi, joten pitkäjänteisempi asiakaskäynnin seuranta jäi toteutumatta. Vaasan toimipaikka oli kesällä suljettuna kolmen viikon ajan.

Asiakaspalvelun henkilöstö osallistui tutkijasalien sulun aikana tietopyyntöpalvelun toimipaikkariippuvaisiin ja toimipaikkariippumattomiin tietopyyntöihin sekä HTR-tehtäviin ja AHJ-mittauksiin. Näin ollen koronan aikana voitiin edistää myös osaamisen kehittämistä.

Astia kaikille -järjestelmän käyttöönotto siirtyi tulevan vuoden alkuun, joten kuluvalle vuodelle suunniteltuja henkilöstön ja asiakkaiden koulutuksia ei ole järjestetty. Tietopalvelutiimin jäsenet ovat osallistuneet Astian testaukseen.

Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin lokakuussa. Sähköisten palveluiden osalta kokonaistyytyväisyys oli 3,68 ja tutkijasalipalveluiden osalta 3,88. Vastaajista 56,5 % käytti pelkästään sähköisiä palveluita. Avovastauksissa tyytyväisimpiä oltiin tutkijasalipalveluihin. Sähköisten palveluiden osalta kritiikki kohdistui käyttöliittymiin, joita pidettiin kömpelöinä ja hankalakäyttöisinä. Vakka-tietokannan internet-käyttöliittymä poistettiin käytöstä keväällä AHAA-migraatioiden nopeuttamiseksi. Asiakaspalautteen mukaan Vakan puuttuminen hankaloitti aineistojen hakua oleellisesti.

Koronapandemialla ei ollut merkittäviä vaikutuksia asiakaspalvelun tulokertymään. Jäljennepalvelua hoidettiin asiakaskysynnän mukaan. Kaukolainoja ei kevään sulun aikana toimitettu, mutta lainaustointiminta jatkui kesäkuussa normaalisti.

Tietopyyntöjä saapui Kansallisarkistoon vuoden 2020 aikana 27 648 kappaletta. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on noin 2 800 kappaletta. Koronapandemia ei ole siten ainakaan vähentänyt tietopyyntöjen kysyntää. Osa tietopalvelun henkilöstöstä on riskiryhmäläisinä käsitellyt tietopyyntöjä etätyössä sekä tehnyt muita palvelualueen tehtäviä. Tutkijasalien ollessa suljettuna maaliskuun puolivälistä toukokuun loppuun sekä osittain joulukuussa, asiakaspalveluhenkilöstön työpanosta kohdennettiin myös tietopyyntöjen käsittelyyn. Tietopyyntöjä käsiteltiin Kansallisarkistossa vuoden 2020 aikana 27 599 kappaletta. Kasvua vuoteen 2019 verrattuna tulee noin 1 600 kappaletta. Lisäksi vuoden 2020 aikana ei tilastoitu suullisia vastauksia maksuttomiin tiedusteluihin, joita vuoden 2019 lukuihin sisältyi noin 2-000 kappaletta. Tulosta voidaan pitää erittäin hyvänä. Heinäkuun alusta alkaen ohjeistettiin menettelytapa, jolla useamman tilauksen sisältävät tietopyynnöt voidaan tilastoida useammaksi tietopyynnöiksi. Tilastoitujen käsiteltyjen tietopyyntöjen lukumäärä tulee muutoksen takia kasvamaan 5–10 %.

Sähköisen asioinnin osuus tietopyynnöistä oli 72 %, joten sille asetettu tavoite (70 %) saavutettiin. Julkisoikeudellisista tietopyynnöistä 98 % käsiteltiin lainsäädännön edellyttämässä määräajoissa tai asetutuissa tavoiteajoissa (asiakirjojen perusteella laaditut todistukset). Tietopyyntöjen määrän kasvu aiheutti sen, että muiden tietopyyntöjen osalta määräajoissa ja tavoiteajoissa pysyttiin edellisvuotta heikommin (2019: 91 %, 2020: 76 %).

Tietopyyntöjen toimipaikkariippumaton käsittely on pysynyt samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Noin 58 % toimipaikkariippumattomista tietopyynnöistä (ajoneuvotiedoista 88 % ja sukuselvityksistä 43 %) käsitellään muualla kuin siellä, missä säilytetään alkuperäistä aineistoa.

Lean-menetelmän hyväksikäyttöä tietopalvelussa edistettiin Helsingin ja Oulun toimipaikoissa tekeillä ns. lähtötasotestit sekä tunnistamalla pullonkauloja eli kriittisiä pisteitä, joista hukka tulisi poistaa. Pienten askelten kehittämismenetelmän mukaisesti toimipaikkakohtaisia toimintatapoja muutettiin ja siirryttiin yhteisiin toimintatapoihin.

Kansallisarkisto osallistuu tutkimusprosessin sähköistämiseen edistämällä digitaalisen aineiston saatavuutta, tuottamalla laadukkaita verkkopalveluita ja kehittämällä tutkimusinfrastruktuureita yhteistyössä tutkimusyhteisöjen ja muistiorganisaatioiden kanssa. Tutkimus- ja asiantuntijapalvelut -palvelualue toimii Kansallisarkiston edustajana kansallisessa ja kansainvälisessä tutkimusyhteistyössä, verkostoissa ja -projekteissa ja pyrkii aktiivisesti käynnistämään erillisrahoitettuja yhteistyöprojekteja. Projektien tulokset jalkautetaan Kansallisarkiston palveluihin ja tietojärjestelmiin arkkitehtuurin mukaisina kokonaisuuksina ja pienenevien resurssien asettamat reunaehdot huomioiden. Yhteistyössä priorisoidaan digitaalisen humanismin hankkeet.

Kansallisarkisto käynnisti vuoden 2020 aikana Karjala-tietokannan vastaanoton, Europeana Heraldican uudistamisen, tutkimustietokantojen vastaanottokriteerien valmistelemisen sekä arkistopalveluiden kansainvälisen benchmarkingin. Vuoden lopulla julkaistiin Tuomiokirjahaku, joka mahdollistaa tekstihaut automaattisesti sisältötunnistetuista renovoitujen tuomikirjojen sisällöistä.

AHAA-palvelu otettiin käyttöön keväällä 2019. Sitä käyttää tällä hetkellä viisi valtionapuarkistoa ja Musiikkiarkisto. AHAA-palvelun tehtäviä hoidetaan Kansallisarkistossa opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä erillisrahoituksella vielä vuonna 2021.

Kansallisarkisto/Saamelaisarkisto on yhteistyössä Oulun ja Uumajan yliopistojen kanssa toteuttanut Euroopassa sijaitsevien saamelaisaineistojen hakupalvelua, joka valmistuu keväällä 2021. Hakupalvelun toteuttaminen on osa Lapin yliopiston johtamaa Interreg-rahoitettua Digital Access to The Sámi Heritage Archives -hanketta.

Kertomusvuonna käynnistyi Interreg-rahoitettu Arctic Indigenous Desing Archives II -projekti (AI-DAII), jonka tavoitteena on vahvistaa arkistojen asemaa saamelaiskulttuurin tukipilarina tekemällä yhteistyötä käsityöläisten, taiteilijoiden ja muiden kulttuurivaikuttajien kanssa sekä luoda uusia palveluita ja toimintamalleja yhteistyössä saamelaisyhteisön kanssa. Projektin vastuullisena johtajana toimii Ájtte-museo Ruotsin Jokkmokkissa. Projekti päättyi syyskuussa 2022.

Syyskuussa käynnistyi viisivuotinen tutkimushanke, joka selvittää suomalaisten vaiheita Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen. Valtioneuvoston kanslia rahoittaa hanketta 2,08 miljoonalla eurolla. Hanke tukee Venäjältä hankitun ja hankittavan aineiston tutkimuskäyttöä. Kansallisarkisto hankkii Venäjältä opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksella digitaalisia kopioita Suomea koskevista arkistoaineistoista. Keskitetty hankinta tukee yliopistoissa tehtävää Venäjä-tutkimusta, parantaa aineistohankinnan kansallista koordinaatiota ja tehostaa aineistojen saatavuutta. Kertomusvuonna hankittiin 22 463 digitaalista kopiota. Yhteensä sopimuksia on 56. Vuoden 2020 hankintoja varten tehtiin kartoitustyötä yhteensä kuudessa arkistossa.

Kesäkuussa 2020 julkaistiin valtioneuvoston kanslian rahoittama arkistonselvitys Vierumäen taisteluissa keväällä 1918 kuolleista.

Näyttelyt ja ryhmäesittelyt

Kansallisarkiston asiakirjanäyttelyt edistävät aineistojen tutkimuksellista ja opetuksellista käyttöä sekä lisäävät aineistojen tunnettuutta. Näyttelytoimintaan kuuluvat sekä pitkäkestoiset näyttelyproduktiot että pienoisenäyttelyt eri tapahtumien yhteydessä. Lisäksi Kansallisarkisto lainaa kokoelmistaan asiakirjoja muiden tuottamiin näyttelyihin. Kuluneena vuonna lainattiin yhteensä 42 asiakirjaa kahteen eri näyttelyyn muihin muistiorganisaatioihin.

Vuoden 2020 aikana näyttelyohjelmisto vaihtui tiuhaan. Yksityisen keräilijän, Timo Reenpään kokoelmista koottiin Ranskan 1500- ja 1600-luvun karttoihin keskittyvä Musketöörien aikaan -näyttely, joka kokoontumisrajoitusten vuoksi voitiin avata yleisölle rajatusti 3.9.2020. Näyttely toteutettiin ulkopuolisella Faro-Säätiön rahoituksella. Lisäksi Kansallisarkistossa järjestettiin 12 pienoisenäyttelyä erilaisten tapahtumien ja juhluvuosien yhteydessä. Tapahtumiin osallistumista jouduttiin rajoittamaan erilaisin käytännön järjestelyin pitkin vuotta.

Kansallisarkisto toteutti lokakuussa Tarton rauhan satavuotispäivän kunniaksi yhteistyössä valtioneuvoston kanslian kanssa verkkonäyttelyn sekä käynnisti valtioneuvoston kanslian rahoituksella Ahvenanmaan itsehallinnon 100-vuotisjuhlan kunniaksi verkkosisällön suunnittelun ja toteutuksen. Verkkosivusto avataan kevään 2021 aikana ja se on suunnattu suurelle yleisölle ja kouluille.

Tammikuussa 2020 Kansallisarkisto osallistui ohjelmanjärjestäjänä Tieteiden yöhön ja toista kertaa K-50-tapahtumaan Tampere-talolla. Tapahtumassa esiteltiin Tuomiokirjahaku-palvelun kehitysversiota ja Kansallisarkiston palveluja yleisesti. Sukututkimusharrastajia kiinnosti erityisesti mahdollisuus tehdä hakuja käsinkirjoitetun tekstin sisältöihin.

Kansallisarkistoon tutustui vuoden aikana 63 ryhmää (200 ryhmää vuonna 2019). Ryhmäesittelyjen tilauskäytäntöjä sujuvoitettiin edelleen.

Heraldinen toiminta

Kansallisarkiston yhteydessä toimii heraldinen lautakunta, johon kuuluu 13 jäsentä. Lautakunnan jäsenet edustavat heraldiikan tutkimusta, heraldista suunnittelua sekä historian ja hallinnon asiantunte-
musta. Lautakunta ei kokoontunut vuoden 2020 aikana. Kansallisarkisto antoi kertomusvuonna kolme heraldista lausuntoa. Vuonna 2020 aloitettiin heraldisen verkkopalvelun uudistaminen.

Valtionapuviranomaisena toimiminen

Kansallisarkisto myönsi vuodelle 2020 lakisääteistä pysyväisluonteista valtionavustusta yhteensä 5 744 000 euroa. Avustuksen myöntäminen perustuu tähän tarkoitukseen Kansallisarkistolle osoitettuun määrärahaan sekä yksityisten arkistojen valtionavusta annettuun lakiin (1006/2006). Avustus jakaantui saaville seuraavasti:

Taulukko 7; Myönnetyt valtionavustukset 2020

Avustuksen saaja	2020
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ry	1 735 500
Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto sr	1 000 096
Työväen Arkiston Säätiö sr	721 340
Svenska litteratursällskapet i Finland rf (Helsingin toimipiste)	675 500
Yhteiskunnallinen Arkistosäätiö sr (Kansan Arkisto)	511 000
Porvarillisen Työn Arkiston Säätiö sr	193 800
Keskustan ja maaseudun arkiston säätiö sr	194 000
Toimihenkilöarkistoyhdistys ry	215 000
Suomen Urheilumuseosäätiö sr (Suomen Urheiluarkisto)	185 787
Svenska arkivföreningen rf (Svenska centralarkivet)	158 977
Tasavallan Presidentin Arkistosäätiö sr (Urho Kekkosen arkisto)	113 000
Yhteensä	5 5704 000

Kertaluonteista valtionavustusta Kansallisarkisto myönsi yhteensä **40 000** euroa, siitä Svenska arkivföreningen rf.:lle 30 000 euroa ja Suomen Urheilumuseosäätiölle 10 000 euroa muuttokustannuksiin.

Valtionavustusprosessia kehitettiin edelleen opetus- ja kulttuuriministeriön linjausten mukaisesti tarkentamalla ohjeistusta. Syksyllä 2020 toteutettiin edellisvuonna aloitetun käytännön mukaisesti tarkastus yhteen valtionapuarkistoon.

Sisäiset palvelut

Henkilöstö ja yhdenvertaisuus

Henkilöstöasioissa vuotta leimasivat koronapandemia, toimintatapojen ja hyvinvoinnin kehittäminen sekä runsaan eläköitymisen ja hankkeiden siivittäjä rekrytointi. Koronapandemia siirsi henkilöstön etätöihin parhaimmillaan yli 70-prosenttisesti. Se vauhditti toiminnan digitalisaatiota, luottamukseen perustuvaa toimintatapaa sekä yhtenä Kansallisarkistona toimimista. Toisaalta korona haastoi hyvinvoinnin ja jaksamisen. Virtuaalikalvat ja fiiliskyselyt osoittautuivat tärkeiksi työkaluiksi yhteisöllisyyden vahvistamisessa. Tiimien kehittämistä ja yhteisöllisyyttä tuettiin. Pandemian pitkittyminen loi paineita uudenlaisten työskentelytapojen laajemmalle oppimiselle.

Syksyllä 2020 Kansallisarkistossa toteutettiin yhteensä yli 20 rekrytointia, joista valtaosa vakituisiin tehtäviin. Esihenkilöitä sparrattiin parempaan rekrytointiin. Yhteistyössä Kotuksen kanssa järjestettiin

kattava esihenkilöiden valmentavan johtamisen ohjelma. Osaava-järjestelmä otettiin käyttöön ja tavoite- ja kehityskeskusteluja uudistettiin valmentavaa kulttuuria tukeviksi.

Kansallisarkiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vahvistettiin. Suunnitelmassa on määritelty tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Sukupuolijakauma on Kansallisarkistossa tasainen, eikä sukupuolista häirintää ole havaittu. Muuta epäasiallista käytöstä sen sijaan on. Tilastot osoittavat miesten palkkatason naisia suuremmaksi erityisesti korkeammassa palkkaryhmissä. Osa-aikatyötä tekevät ovat lähes poikkeuksetta naisia. Kansallisarkiston varhaisen tuen malli sisältää toimintaohjeet häirinnän, seksuaalisen häirinnän, epäasiallisen kohtelun sekä työ syrjinnän tilanteisiin. Esihenkilöitä kannustettiin ja autettiin mallin soveltamisessa. Kansallisarkisto seuraa yhdessä työterveyshuollon kanssa sairauspoissaoloja ja ilmoittaa esihenkilöille, kun sovitut varhaisen tuen tarjoamisen rajat ylittyvät.

VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn osoitti selvää nousua kaikilla osa-alueilla. Joulukuussa 2020 käynnistyi vuoden 2021 kestävä Yhdessä-ohjelma, jonka tavoitteena on varmistaa Kansallisarkiston strategian toteutuminen uudistamalla toimintakulttuuria - yhdessä onnistumme!

Viestintä

Vuonna 2020 uudistetun Kansallisarkiston strategian mukaan viestinnän tehtävänä on tukea Kansallisarkiston strategisten tavoitteiden toteutumista sekä aineistojen ja palvelujen tunnettuutta ja käyttöä. Viestinnässä painotettiin Kansallisarkiston verkkopalvelujen ja verkossa vapaasti käytettävissä olevien aineistojen tunnetuksi tekemiseen.

Koronapandemiasta aiheutuneista rajoitustoimista viestiminen oli kertomusvuonna tärkeää. Erityisesti syksyllä, jolloin osa arkiston toimipaikoista oli avoinna, osa suljettuna, asiakasviestinnällä pyrittiin antamaan ajantasaista tietoa siitä, miten arkiston aineistoja on mahdollista käyttää.

Kansallisarkiston verkkosivusto päivitettiin vuoden 2020 aikana saavutettavuuslainsäädännön vaatimusten mukaiseksi. Viraston uuden intranetin suunnittelu käynnistettiin. Se julkaistaan keuhällä 2021.

ICT

Valtorin tarjoamien palveluiden käyttöönottoa edistettiin vuonna 2020. Teamsin ja muiden monipaikkaista työtä tukevien järjestelmien käyttöönottoa edistettiin ja niihin liittyvää henkilöstön osaamista kehitettiin. Reitti-lähiverkkoratkaisun käyttöönottoprojekti jatkui. Saamelaisarkistoa lukuun ottamatta kaikkien toimipaikkojen lähiverkon laitteet ja muu infrastruktuuri uudistettiin Reitti-konseptin mukaiseksi. Kansallisarkiston oman ICT-infrastruktuurin vikasietoisuutta ja toimintavarmuutta parannettiin uusimalla palomuurilla ja hankkimalla UPS-varavirtalaitteisto. Vuoden aikana suunniteltiin ja laadittiin ICT-infrastruktuurin kehittämisen tiekarttaa, jonka pohjalta aloitetaan useita kehittämissuunnitelmia vuoden 2021 alkupuolella.

Toimitilat

Merkittävimmät toimitilahankkeet olivat Keskusarkiston muutostyöt massadigitoinnille, Helsingin Rauhankadun pääsisäänkäynnin ja kalliosuojan makasiinien peruskorjaukset, asiakaspalvelupisteen katto- ja kattoikkunatyöt sekä asuntosiiven ottaminen toimistokäyttöön. Rauhankadun vanhan sisäänkäynnin konservointia jatkettiin ja toimipaikassa käynnistettiin esteettömän sisäänkäynnin sekä kiinteistön talotekniikan peruskorjauksen suunnittelu. Turun toimipaikassa uusitiin valaistusta ja suunniteltiin ilmanvaihdon sekä vesi- ja viemärijärjestelmien peruskorjausta. Toimitilajohtamisen yhteistyön mallia Senaatti-kiinteistöjen kanssa kehitettiin.

Tilojen käyttöä tehostettiin kumppanuuksin. Valtionhallinnon sisäistä yhteistyötä harjoiteltiin sijoittamalla valtioneuvoston kanslian monivuotinen tutkimushanke Rauhankadun tiloihin. Koronapandemia nosti esiin kysymyksen siitä, mitkä ovat tulevaisuuden tilatarpeet.

Riskienhallinta ja turvallisuus

Riskienhallintaa kehitettiin Kansallisarkiston turvallisuusstrategian ja riskienhallintapolitiikan mukaisesti osana keskeisiä toiminnan ja talouden prosesseja. Keskeinen tavoite on turvallisuuskulttuurin kehittäminen. Henkilöstölle järjestettiin turvallisuuskoulutusta etäyhteyksin. Toimipaikkakohtaisia ensiapuvalmiuksia kohotettiin osin hybridikoulutuksin. Turvallisuuskartoitus valmistui, kun myös Saamelaisarkiston turvallisuustilanne Inarin Sajoksessa selvitettiin.

Toimitilaturvallisuutta parannettiin tekemällä Senaatti-kiinteistöjen kanssa turvallisuussopimus ja uudistamalla siihen liittyviä prosessejaan. Turvallisuuskartoituksen toimenpide-ehdotuksia toteutettiin ja vietiin toimipaikkojen PTS-suunnitelmiin. Avain- ja kulunhallinta- sekä henkilöturvallisuusprosessit uudistettiin.

Tietosuoja- ja tietoturvaohjeistusta parannettiin, ja loukkausilmoituksille luotiin prosessi. Tietosuoja-asiantuntijaryhmä jatkoi työtään, jonka tavoitteena on varmistaa tietosuojan toteutuminen Kansallisarkistossa. Kansallisarkisto osallistui kolmatta kertaa Taisto-harjoitukseen. Tietosuojavastaava ja tietoturvavastaava raportoivat hallitukselle.

Koronapandemian takia työturvallisuutta edistettiin suojavälinehankinnoin sekä ohjeistamalla henkilöstöä, asiakkaita ja palveluntarjoajia. Pandemiatilannetta seurattiin päivittäin ja ohjeistusta päivitettiin vastuuviranomaisten ohjeiden mukaisesti. Kansallisarkiston häiriötilajohtoryhmä kokoontui viikoittain maaliskusta 2020 lähtien vuoden loppuun ja edelleen. Kansallisarkiston työterveyspalveluntarjoaja Pihlajalinna toteutti työpaikkaselvitykset kaikissa toimipaikoissa. Selvitys tuotti kehittämishuomioita.

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on vahvasti mukana Kansallisarkiston strategiassa. Kertomusvuonna valmistui Kansallisarkiston ensimmäinen kestävän kehityksen suunnitelma, joka viitoittaa tien eteenpäin. Kestävän kehityksen tavoitteet otetaan huomioon kaikessa toiminnassa. Kehitystä toteutetaan osana Kansallisarkiston ohjauksen normaaleja prosesseja. Henkilöstön osallistaminen on tässäkin keskeisin tehtävä. Virasto vahvistaa kestävän kehityksen tavoitteet ja mittarit osana vastuullisuusraportoinnin kehittämistä 2021.

Talospalvelut

Kansallisarkisto siirtyi Handi-palvelun käyttäjäksi vuoden 2020 alusta. Kansallisarkiston sisäistä myyntilaskutusprosessin automaatiota kehitettiin suunnittelemalla ja määrittelemällä robotiikkaa laskutus-Excelin täyttämässä. Robotti otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana.

Sisäisessä budjetoinnissa toteutettiin uudistus, joka mahdollistaa henkilöstön laajemman osallistamisen budjetointiin ja talouden seurantaan. Sisäisen budjetoinnin talouden seurannan kehittämistä jatketaan vuonna 2021. Uusi Kansallisarkiston maksuja koskeva asetus tuli voimaan 1.1.2021.

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

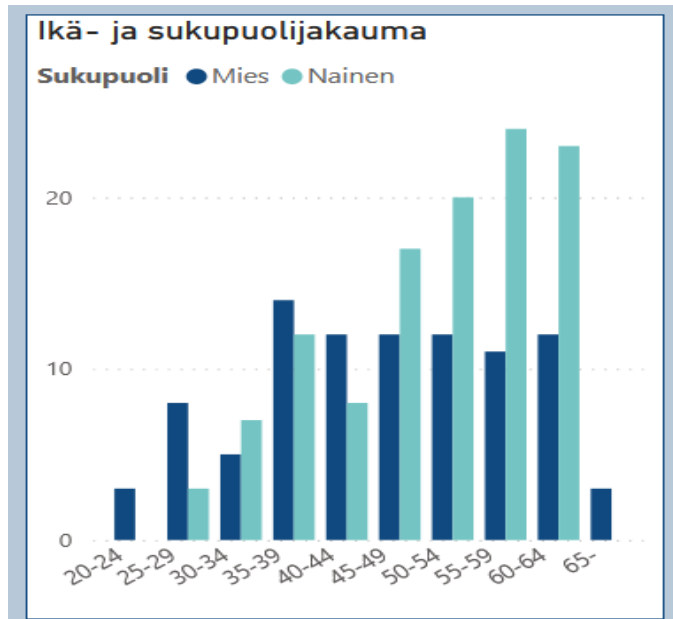
Taulukko 8; Henkilöstövoimavarat 2020

Indikaattori	Tavoite 2020 (tulossopimuksesta)	Toteuma 2020
Työtyytyväisyysindeksi (VM baro)	$\geq 3,7$	3,53
Sairauspoissaolot (pv/htv)	$< 8,5$	8,4
Henkilötyövuodet (htv)	225	205
Koulutuspäivät (tpv/htv)	2,1	0,1
Johtaminen (VM-baro johtajuus-indeksi)	$\geq 3,5$	3,34

Henkilöstövoimavarat

Kertomusvuoden joulukuussa Kansallisarkiston palkkaa saavan henkilöstön määrä oli yhteensä 211 henkilöä (210 henkilöä, vuonna 2019). Henkilötyövuosissa mitattuna työmäärä oli kuluneena vuonna 205 (207 vuonna 2019). Merkittävää luvuissa on se, että henkilötyövuosien väheneminen on pysähtynyt. Tämä johtuu erityisesti massadigitoinnin tuotannon käynnistymisestä sekä merkittävistä hanke-
rekrytoinneista. Naisten osuus henkilöstöstä oli 56 % ja miesten 44 %. Vakinaisen henkilöstön osuus oli 77 %. Vakinaisten määrän ja osuuden ennakoidaan edelleen laskevan.

Voimakas eläköityminen jatkui vuonna 2020. Eläkkeelle jäi yhteensä 14 henkilöä. Kansallisarkiston ikäpyramidi on edelleen selkeästi painottunut vanhimpiin ikäluokkiin.

Kaavio 1; Kansallisarkiston vuoden 2020 ikä- ja sukupuolijakauma

Vuonna 2020 päätettiin aloittaa Kansallisarkiston Senioriosaaja 62+ -ohjelma. Tavoitteena on tukea senioriosaajia, heidän eläköitymistään sekä osaamisen siirtymistä. Senioriosaajien kanssa keskustellaan osaamisen siirrosta, työkuormasta, jaksamisesta sekä osaamisesta ikääntyvän henkilön näkökulmaan syventyen. Lisäksi järjestetään virtuaalisia senioriosaajien teemakokouksia erilaisista aiheista.

Rekrytointien oikea kohdentaminen ja ajoittaminen ovat tärkeitä viraston menestymiselle. Henkilöstösuunnittelua tehostettiin. Esihenkilöiden rekrytointiosaamista lisättiin aktiivisella vuoropuhelulla sekä tietoiskutyypisellä koulutuksella. Perhdytystä kehitetään vuonna 2021.

Palvelussuhteeseen mittarit ovat toimintakertomuksen liitteestä 1.

Sairauspoissaolot

Vuonna 2020 sairauspoissaolon työpäiviä kertyi keskimäärin 8,4 per henkilötyövuosi. Tässä on 34 prosentin lasku edelliseen vuoteen. Lasku sairauspoissaoloissa näkyy koko valtionhallinnossa ja laajemminkin suomalaisessa työelämässä. Laskuun on vaikuttanut normaalien nuhakuumeiden ja näiden jälkioireiden väheneminen korona-aikana.

Organisaatiota kuormittivat edelleen yksittäisten henkilöiden pitkät sairauspoissaolot. Sairauspoissaolojen kesto oli keskimäärin 4,5 päivää/tapaus, kun edellisenä vuotena vastaava luku oli 5,1. Lyhyiden, 1–3 päivän sairaustapausten osuus sairauspoissaoloista pysyi ennallaan ollen 77 % (78 % 2019). Vuonna

2020 Kansallisarkistossa oli yksi työtapaturma. Tapaturmapoissaoloja kertyi 104 päivää. Terveysprosentti nousi ja oli 28 % (25 % 2019). Sairauspoissaolojen osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli 3,3 % (5,1 % 2019).

Työterveyshuollon kustannukset laskivat ollen kertomusvuonna 456,30 €/htv (594,20 €/htv vuonna 2019). Työterveyshuollon järjestäjä vaihtui alkuvuodesta ja toi mukanaan toiminnan parantuneen koordinaation.

Työhyvinvointi, työtyytyväisyys ja työyhteisön kehittäminen

Työtyytyväisyyskysely tehtiin valtionhallinnon yhteistä VMBaro-työkalua hyödyntäen. Kansallisarkistossa on syytä iloon, sillä kokonaistyytyväisyys nousi lukemaan 3,53 (3,31 vuonna 2019). Johtajuusindeksi nousi lukemaan 3,4 (3,11 vuonna 2019). Nousuun vaikuttivat monet vuoden 2020 aikana toteutetut hyvinvointia tukevat toimet, joista keskeisenä arvostuksen ja luottamuksen nostaminen keskusteluun.

Koronapandemia leimasi vuotta 2020. Poikkeustilanteen pitkittyminen kuormittaa henkilöstöä ja organisaatiota. Koronapandemian alussa keväällä ja kesällä Kansallisarkistossa tehtiin fiilismittari-kyselyitä henkilöstön jaksamisesta. Toimintakyky ja postivisuus leimasivat annettua palautetta.

Vuoden 2020 lopulla Kansallisarkistossa käynnistyi Yhdessä-ohjelma toimintakulttuurin päivittämiseksi ja työhyvinvoinnin edistämiseksi entisestään. Ohjelman taustalla on suomalaisen työelämän murros, jota koronapandemia on vauhdittanut; asiantuntijatyö lisääntyy, digitalisaatio laajenee ja monipaikkainen työympäristö haastaa rakenteita ja työnteon kulttuuria. Laajamittainen etätö ja aivan uudenlainen monipaikkaiseen työskentelyyn siirtyminen ovat haastaneet kansallisarkistolaitosten toimintatapoja ja oppimista. Yhdessä-ohjelman tavoitteena on mahdollistaa strategian tavoitteiden saavuttaminen luomalla entistä toimivampi, muutoskykyisempi sekä hyvinvoivempi Kansallisarkisto. Toimintakulttuuria päivitetään lisäämällä vuorovaikutusta, yhdessä tekemistä sekä yhteistä käsitystä tavoitteistamme. Yhdessä toimien voimme vastata haasteisiin ja saavuttaa asetetut tavoitteet.

Toimipaikoissa järjestettiin pienimuotoisia virkistystilaisuuksia koronatilanne huomioiden. Vuonna 2020 järjestettiin myös erittäin onnistuneet Kansallisarkiston virtuaaliset pikkujoulut.

Johtaminen

Toimintakulttuurin muutoksessa keskeisessä roolissa ovat esihenkilöt. Vuonna 2020 Kansallisarkistossa panostettiin valmentavaan työskentelytapaan. Esihenkilöille tarjottiin yhteistyössä Kotuksen kanssa laaja valmentavan johtamisen koulutuskokonaisuus. Tavoite- ja kehityskeskustelujen alustana otettiin käyttöön valtion hallinnon Osaava-järjestelmä. Vuoden 2020 lopulla aloitti noin kerran kuussa kokoontuva Esihenkilö-foorumi. Foorumissa käsitellään ajankohtaisia asioita, keskustellaan esihenkilötyön teemoista sekä verkostoidutaan.

Oppiminen

Oppiminen on keskeinen teema Kansallisarkistossa. Oppimista tavoitellaan työssä ja vertaisverkostoissa. Tärkeitä työkaluja ovat talon sisäiset koulutukset ja infotilaisuudet. Vuonna 2020 esihenkilöitä tuettiin ja kannustettiin tiimien toiminnan kehittämiseen ja yhdessä oppimiseen. eOppivassa 133 kansallisarkistolaista suoritti loppuun ainakin yhden kurssin. Oppimista edellytti myös siirtyminen laajana etätöön (laajimmillaan yli 70 % henkilöstöstä). Kirjanpidon mukaan henkilöstökoulutukseen käytettiin vuonna 2020 keskimäärin kuitenkin vain 0,1 työpäivä/htv.

Kansallisarkiston kokonaisrahoitus vuonna 2020 oli 28,5 milj. euroa. Tästä toimintameno-rahoituksen osuus oli 19,6 miljoonaa euroa ja valtionapuarkistoille jaettavien siirtomenojen 5,7 miljoonaa euroa. Rahoitus sisälsi vuodelta 2019 siirtyneitä määrärahoja 2,6 miljoonaa euroa.

7.1. Rahoituksen rakenne

Toimintamenojen osuus (21,4 milj. euroa) kokonaisrahoituksesta oli 75 prosenttia. Toimintameno-määrärahasta poistui massadigitoinnin pilotoinnin 2,5 milj. euron rahoitus. Se korvattiin massadigitoinnin tuotantovaiheen 1,5 milj. euron rahoituksella. Lisäksi Kansallisarkisto sai 1,5 miljoonan euron rahoituksen tasokorotuksen, joka laskee myöhemmin vaiheittain 1,0 miljoonaan euroon. Vuoden 2020 VII lisätalousarviossa myönnettiin lisäksi 42 000 euron lisäys, joka perustui palkkausten tarkastuksiin. Toimintameno-rahoitus ilman siirtyviä eriä kasvoi 151 000 euroa.

Muu talousarviorahoitus koostui korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteisiin menoihin toiminnan kehittämiseksi myönnetystä määrärahasta (0,1 milj. euroa) sekä julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun (SAPA) toteuttamiskustannuksiin myönnetystä määrärahasta (0,7 milj. euroa). Suomalaiset Venäjällä 1917–1953-tutkimushankkeen käynnistämiseksi myönnettiin 0,2 milj. euron määräraha.

Kansallisarkisto sai vuonna 2020 muuta talousarviorahoitusta palkkatuettuun työhön yhteensä 300 157 euroa sekä osaamisen kehittämiseen 3 898 euroa.

Siirtomenojen rahoitus on yksityisarkistojen valtionapuihin myönnetty 5,7 milj. euroa. Käytettävissä oleva valtionapu jaettiin kokonaisuudessaan.

Taulukko 9; Kansallisarkiston rahoituksen rakenne 2020

Rahoituksen rakenne	Edelliseltä vuodelta siirtyneet määrärahat	Vuoden 2020 määrärahat (TA+LTA)	Vuoden 2020 määrärahat yhteensä	Toteuma 2020	Vuodelle 2021 siirtyvä
Toimintamenot	1 773 458	19 608 000	21 381 458	18 577 926	2 803 532
Muu talousarviorahoitus					
Valtioneuvoston kanslian toimintamenot		200 000	200 000	82 150	117 850
Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	842 876	0	842 876	602 876	240 000
Palkkatuettu työ, valtionhallinto (TEM)	0	221 311	221 311	221 311	0
Palkkatuettu työ, valtionhallinto (STM)	0	78 846	78 846	78 846	0
Osaamisen kehittäminen	0	3 898	3 898	3 400	0
Siirtomenot					
Yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin	0	5 744 000	5 744 000	5 744 000	0
Yhteensä	2 616 334	25 856 055	28 472 389	25 310 509	3 161 382

7.2. Talousarvion toteutuminen

Kansallisarkistolle myönnettiin vuoden 2020 talousarviossa toimintamenoja noin 19,6 milj. euroa. Lisäksi käytössä oli edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja noin 1,8 milj. euroa, jolloin käytettävissä oli yhteensä 21,4 milj. euroa tilikauden menoihin. Suurin osa vuodelta 2019 siirtyneistä määrärahoista oli massadigitoinnille kohdistettua määrärahaa.

Toimintamenojen kokonaiskäyttö oli 18,6 milj. euroa. Vuodelle 2021 siirtyi toimintamenoja noin 2,8 milj. euroa. Toimintamenoihin talousarviossa budjetoidut bruttotulot 0,7 milj. euroa toteutuivat suunniteltua suurempina, toteuman ollessa noin 1,8 milj. euroa

7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä Palvelujen ostot. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillään Sisäiset kulut. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä. Kansallisarkistossa tähän kuuluu valtiovarainministeriön myöntämä rahoitus osaamisen kehittämiseen. Vuonna 2020 tähän käytettiin 3 400 €, kun vuoden 2019 käyttö oli 2 583 €.

Toiminnan kokonaistuotot olivat kertomusvuonna 1,8 (1,6) milj. euroa ja ne nousivat edellisestä vuodesta noin 0,2 milj. euroa eli n. 13,6 %. Toiminnan tuotoista maksullisen toiminnan tuottoja oli 0,8 milj. euroa, vuokra ja käyttökorvauksia 0,5 milj. euroa ja muita toiminnan tuottoja noin 0,5 milj. euroa. Suurin muutos oli maksullisen toiminnan tuotoissa, jotka nousivat edellisestä vuodesta lähes 0,2 milj. euroa.

Toiminnan kulut

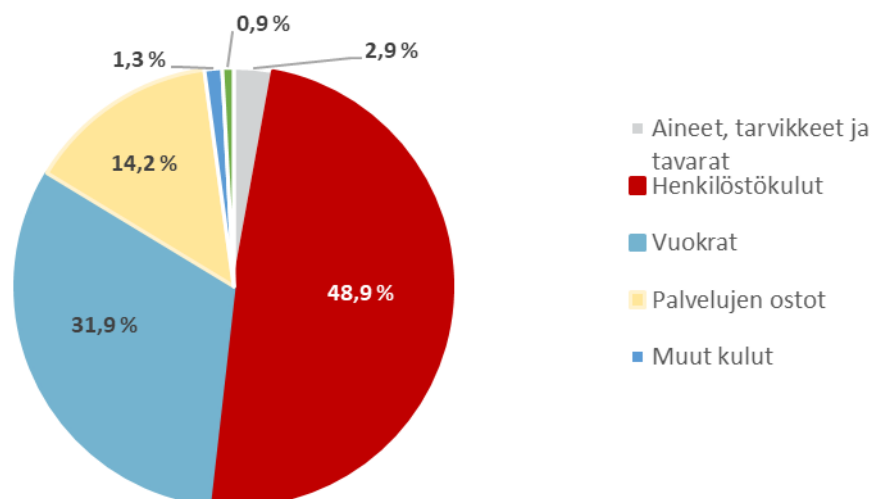
Toiminnan kulut olivat kertomusvuonna yhteensä 21,6 milj. euroa. Toiminnan kuluista 48,9 % muodostuu henkilöstökuluista (10,5 milj. euroa). Vuokrat (6,9 milj. euroa) olivat toiseksi suurin kuluerä 31,9 % osuudella.

Edelliseen vuoteen verrattuna kulut laskivat kokonaisuudessaan 2,7 %. Eniten vähennystä oli vuokrissa (0,5 milj. euroa) sekä muissa kuluissa (0,1 milj. euroa). Vuokrien vähennys johtui Senaatti-kiinteistöjen toteuttamasta omakustannusperiaatteeseen siirtymisestä, joka vähensi vastaavalla määrällä myös Kansallisarkiston rahoitusta, sekä Rauhankadun kiinteistöön kohdistuneesta häirtakorvauksesta (130 000 €).

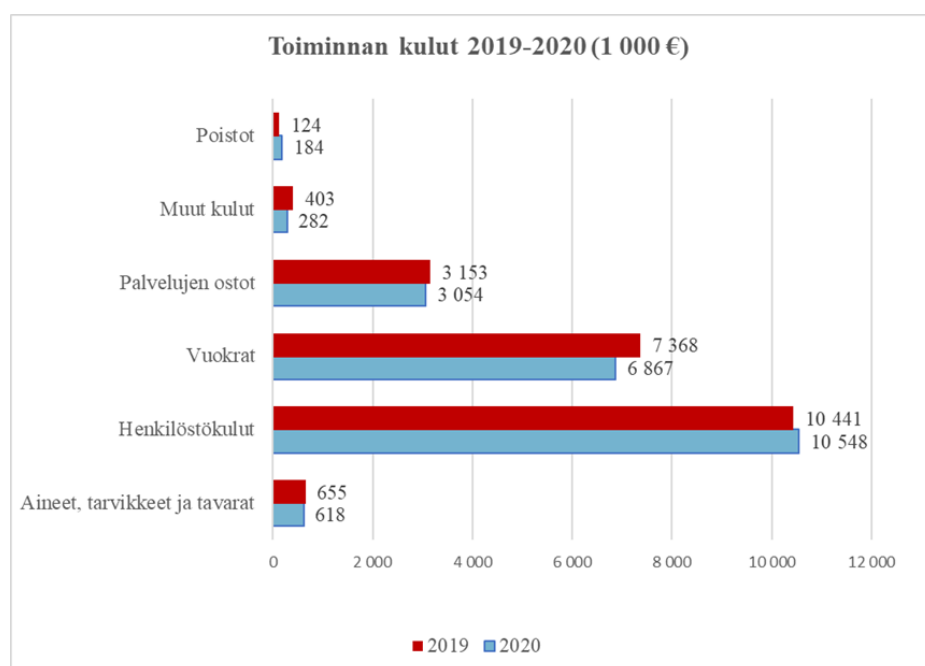
Taulukko 10; Toiminnan kulut vuosina 2019–2020 ja niiden muutos

Toiminnan kulut (1 000 €)	2020	2019	Muutos	Muutos %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	618	655	-37	-5,7 %
Henkilöstökulut	10 548	10 441	107	1,0 %
Vuokrat	6 867	7 368	-500	-6,8 %
Palvelujen ostot	3 054	3 153	-99	-3,1 %
Muut kulut	282	403	-122	-30,1 %
Poistot	184	124	60	48,7 %
Yhteensä	21 553	22 143	-591	-2,7 %

Toiminnan kulujen jakauma 2020

Kaavio 2; Toiminnan kulujen jakauma 2020

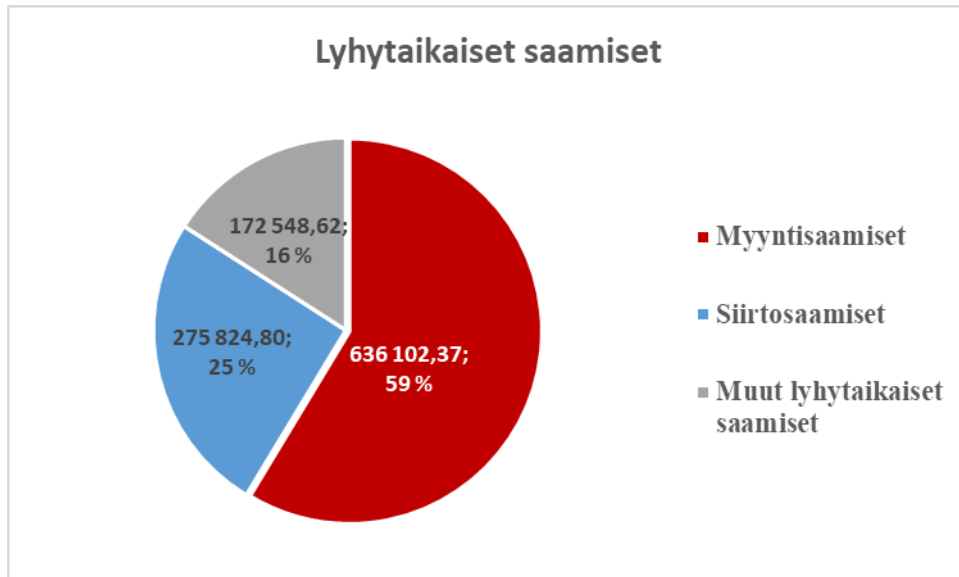
Kaavio 3; Toiminnan kulut vuosina 2019–2020

Kansallisarkiston kulujäämä 27,7 (28,7) milj. euroa väheni edellisestä vuodesta noin 1,0 milj. euroa. Merkittävä osa kulujäämän vähennyksestä (0,8 milj. euroa) aiheutui toiminnan kulujen vähenemisestä.

7.4. Tase

Taseen loppusumma kasvoi noin 0,2 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna ja oli 1,9 milj. euroa (1,7 milj. euroa). Merkittävimmät muutokset olivat lyhytaikaisissa saamisissa (1,1 milj. euroa), jotka nousivat 0,3 milj. euroa edellisestä vuodesta. Lyhytaikaista saamisista eniten kasvoi myyntisaamisten osuus 0,2 milj. euroa sekä muut lyhytaikaiset saamiset 0,1 milj. euroa. Lyhytaikainen saaminen on esitetty kaaviossa 4.

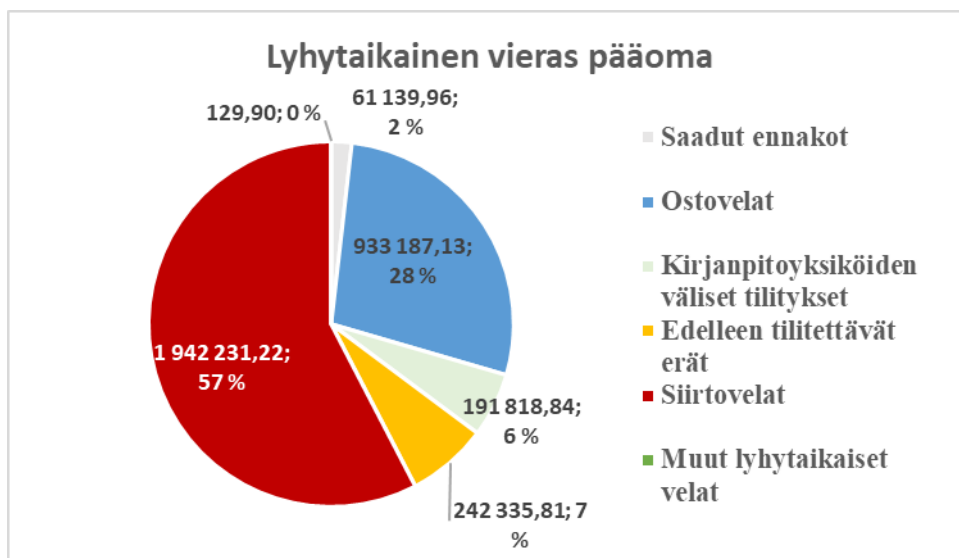

Kaavio 4; Lyhytaikaiset saamiset

Oma pääoma 1,5 milj. euroa (1,6 milj. euroa) laski noin 0,1 milj. euroa. Muutos selittyy kulujäämän vähennyksellä ja edellisten tilikausien pääoman muutoksella.

Vieraan pääoman muutokset olivat pääomaerittäin melko pieniä, kokonaisuudessaan vieras pääoma nousi noin 0,1 milj. euroa. Lyhytaikaisen vieraan pääoman osuudet on esitetty kaaviossa 5.

Kaavio 5; Lyhytaikainen vieras pääoma

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslauselma

Kansallisarkiston johto on valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä.

Sisäisen valvonnan on käsitettävä viraston talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat:

1. Kansallisarkiston talouden ja toiminnan lainmukaisuuden ja tuloksellisuuden;

2. Kansallisarkiston hallussa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen; ja

3. Kansallisarkiston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Menettelyt kattavat myös Kansallisarkiston vastattavana olevien varojen hoidon sekä ne toiminnot ja tehtävät, jotka Kansallisarkisto on antanut toisten virastojen ja laitosten tehtäväksi tai joista se muuten vastaa. Valtiovarainministeriön alaisen Palvelukeskuksen johto vastaa talousarviolain 24 b §:ssä tarkoitettua sisäisestä valvonnasta siltä osin kuin kirjanpitoyksikön tehtävät on palvelusopimuksella siirretty palvelukeskuksen tehtäväksi.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan vastuista määrätään Kansallisarkiston taloussäännössä ja sen nojalla annettavissa tarkentavissa määräyksissä.

Kansallisarkistossa on pääjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka toiminnasta määrätään sisäisen tarkastuksen ohjesäännössä. Toiminto suorittaa pääjohtajan tarpeelliseksi katsomat erillistarkastukset sekä muut sisäiseen valvontaan liittyvät tukitehtävät. Kertomusvuonna sisäinen tarkastaja suoritti Kansallisarkiston tiedolla johtamista koskevan tarkastuksen.

Kansallisarkiston johto on arvioinut vuoden 2020 tilinpäätöksen yhteydessä laitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa Valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaista käyttäen hyväksi COSO ERM -viitekehykseen perustuvaa arviointikehikkoa. Arvioinnin tukena on käytetty valtiontalouden tarkastusviraston ja opetus- ja kulttuuriministeriön raportteja sekä Kansallisarkiston sisäisen tarkastuksen arviointeja ja havaintoja.

Sisäisen valvonnan arvioidaan järjestetyn Kansallisarkiston toiminnan laajuuteen ja laatuun sekä niihin liittyviin riskeihin nähden pääosin asianmukaisesti.

Johdon arviointien perusteella nousi esiin seuraavia kehittämistarpeita:

Strategian tavoitteisiin vastaavan osaamisen hankkimiseen ja kehittämiseen on edelleen kiinnitettävä erityistä huomiota. Toiminnan kehittäminen ja toimintaympäristön vaatimuksiin vastaaminen vähenevällä henkilöstöllä edellyttävät erityisesti digitaalisen aineiston hallintaan, arkistointiin ja monipuoliseen käyttöön perehtynyttä osaamista sekä virkamiestaitoja. Vuonna 2021 käynnistetään osaamiskartoituksen valmistelu ja laaditaan päivitetty rekrytointi- ja koulutussuunnitelma. Sisäistä koulutusta tarjotaan sekä etäyhteydellä että eOppivassa.

Työhyvinvointi on työtyytyväisyyskyselyissä jäänyt toistuvasti merkittävästi alle valtion hallinnon keskiarvon. Tilanne parantui vuonna 2020 merkittävästi koronasta huolimatta. Hyvä tilanne pyritään vakiinnuttamaan esimerkiksi Yhdessä-ohjelman avulla sekä edelleen lisäämällä avoimuutta ja panostamalla sisäisen viestinnän laatuun.

Sekä toimitila- että tietoturvallisuudessa on havaittu puutteita. Erityisesti vanhentuneet palvelimet ja tietojärjestelmät ovat riski. Vuoden 2021 aikana laajennetaan Valtorin palveluiden käyttöönottoa ja valmistaudutaan omista konesalipalveluista luopumiseen. Toimitilojen kulunvalvonta- ja lukitusjärjestelmien uusimista jatketaan. Nämä edellyttävät merkittäviä investointeja mainittuihin kohteisiin. Lisäksi panostetaan tekniseen valvontaan sekä turvallisuuskulttuurin ja -osaamisen kehittämiseen.

Viraston omassa asiakirjahallinnassa on havaittu monia puutteita. Vuoden 2021 aikana jatketaan asiakirjahallinnan kehittämistä ja henkilöstökoulutuksia.

Riskienhallintapolitiikka on valmistunut syksyllä 2019 ja sisältää riskienhallintaan liittyvät periaatteet, tavoitteet, organisoinnin, vastuut ja yleiset toimintatavat. Toimintatapojen jalkauttamista jatketaan vuonna 2021.

Tiedon monipuolinen hyödyntäminen vaatii huomattavaa kehittämistyötä. Vuoden 2021 selvitetään ja valmistellaan johdon tietojärjestelmän käyttöönottoa sekä kehitetään Kiekun hyödyntämistä. Lisäksi kehitetään verkkoanalytiikan hyödyntämismahdollisuuksia ja tarjotaan siihen koulutusta ja tukea.

Sopimushallintaa on keskitetty ja hallintaan kehitetty välineitä. Sopimushallintajärjestelmän hankintaa on selvitetty, mutta ei ole voitu toistaiseksi toteuttaa. Kehittämistä jatketaan.

Prosessien kuvaaminen on edelleen kesken. Prosesseja on uudistettu vuoden 2017 organisaatiomuutoksen jälkeen sekä päämäärä- että tukitehtävissä. Prosessikuvausten uusiminen jatkuu vuonna 2021. Prosessien kuvaamiseen yhdistetään prosessien toimivuuden ja tarpeellisten kontrollien arviointi. Prosessien kehittämisessä otetaan huomioon vuonna 2020 valmistuneen Kansallisarkiston strategian linjaukset.

9 Arviointien tulokset

Kertomusvuonna ei toteutettu erillisiä arviointeja.

10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisarkistossa ei tilikaudella 2020 ole havaittu väärinkäytöksiä eikä EU-rahoitusta koskevia säännönmukaisuusilmoituksia ole tehty.

10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisarkiston saamaan hankerahoitukseen ei ole kohdistunut takaisinperintää.

11 Kansallisarkiston talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2020	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		82 555,86	67 512	67 511,51	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	82 555,86	67 512	67 511,51	0,00	100
12. Sekalaiset tulot		17 392,93	12 035	12 034,96	0,00	100
12.29.99.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot		4 171	4 171,29	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	8 636,41				
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	8 756,52	7 864	7 863,67	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		99 948,79	79 546	79 546,47	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			määrärahojen käyttö 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia		201 284	83 434,03	117 850,19	201 284,22	0,00	0,00	200 000,00	82 149,81	117 850,19
23.01.01.	Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)		200 000	82 149,81	117 850,19	200 000,00	0,00	200 000,00	82 149,81	117 850,19
23.01.29.	Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		1 284	1 284,22	1 284,22	0,00				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 583,00	4 714	4 216,00		4 216,00	498,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	0,00	816	816,00	816,00	0,00				
28.60.12.	Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	2 583,00	3 898	3 400,00	3 400,00	498,00				
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	28 959 699,46	27 579 673	24 776 141,86	2 803 531,51	27 579 673,37	0,00	2 616 333,72	22 224 333,72	19 180 802,21	3 043 531,51
29.01.29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 487 885,48	2 227 673	2 227 673,37	2 227 673,37	0,00				
29.40.02.	Kansallisarkiston toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)	20 357 000,00	19 608 000	16 804 468,49	2 803 531,51	19 608 000,00	0,00	1 773 457,93	21 381 457,93	18 577 926,42
29.40.20.	Korkea- ja korkeakoulutuksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)						842 875,79	842 875,79	602 875,79	240 000,00
29.40.20.1.	Korkea- ja korkeakoulutuksen ja tieteen yhteiset menot						118 875,79	118 875,79	118 875,79	0,00
29.40.20.2.	Julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannukset (EK) (enintään)						240 000,00	240 000,00		240 000,00
29.40.20.7.	Julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannukset (EK) (enintään)						484 000,00	484 000,00	484 000,00	0,00
29.40.53.	Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)	6 114 813,98	5 744 000	5 744 000,00	5 744 000,00	0,00				
29.40.53.02.	Yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin		5 744 000	5 744 000,00	5 744 000,00	0,00				
29.40.53.2.	Yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin	5 685 000,00								
29.40.53.4.	Valtiontalouden ulkopuolisten tiedeinstiutusten ja tutkimuslaitosten, Tiedekeskus Heureka ja eräiden tieteellisten seurojen ja yhdistysten toiminta-avustuksiin sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)	429 813,98		0,00	0,00	0,00				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	231 430,13	221 311	221 310,75		221 310,75	0,00	0,00	221 310,75	221 310,75	0,00
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	231 430,13	221 311	221 310,75	221 310,75	0,00		221 310,75	221 310,75	0,00
32.30.51.07.	Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	231 430,13	221 311	221 310,75	221 310,75	0,00		221 310,75	221 310,75	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	80 095,67	78 846	78 846,01		78 846,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.50.	Valtionosuus työttömyystuoksien ansioturvasta ja vuorotteluvuorokauden vuorokauden määräraha (arviomääräraha)	39 926,59	29 653	29 653,31	29 653,31	0,00				
33.20.50.01.	Palkkatuettu työ, valtionhallinto	39 926,59	29 653	29 653,31	29 653,31	0,00				
33.20.52.	Valtionosuus työttömyystuoksien perusturvasta (netto) (arviomääräraha)	40 169,08	49 193	49 192,70	49 192,70	0,00				
33.20.52.01.	Palkkatuettu työ, valtionhallinto	40 169,08	49 193	49 192,70	49 192,70	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	29 273 808,26	28 085 828	25 163 948,65	2 921 381,70	28 085 330,35	498,00	2 616 333,72	22 645 644,47	19 484 262,77	3 161 381,70

Kansallisarkiston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää.

12 Kansallisarkiston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2020 - 31.12.2020		1.1.2019 - 31.12.2019	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	819 269,60		621 507,85	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	497 874,67		531 129,43	
Muut toiminnan tuotot	<u>465 156,23</u>	1 782 300,50	<u>416 211,83</u>	1 568 849,11
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	617 537,28		654 629,28	
Henkilöstökulut	10 548 057,16		10 441 271,77	
Vuokrat	6 867 305,27		7 367 668,09	
Palvelujen ostot	3 053 983,86		3 152 770,23	
Muut kulut	281 561,07		403 059,05	
Poistot	<u>184 180,40</u>	<u>-21 552 625,04</u>	<u>123 934,47</u>	<u>-22 143 332,89</u>
JÄÄMÄ I		-19 770 324,54		-20 574 483,78
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	4 568,14		5 243,22	
Rahoituskulut	<u>-368,85</u>	4 199,29	<u>-113,42</u>	5 129,80
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u>20,00</u>	<u>20,00</u>	<u>225,03</u>	<u>225,03</u>
JÄÄMÄ II		-19 766 105,25		-20 569 128,95
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhtiöille	<u>-5 744 000,00</u>	<u>-5 744 000,00</u>	<u>-5 679 643,50</u>	<u>-5 679 643,50</u>
JÄÄMÄ III		-25 510 105,25		-26 248 772,45
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	67 511,51		82 555,86	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-2 229 773,59</u>	<u>-2 162 262,08</u>	<u>-2 516 554,10</u>	<u>-2 433 998,24</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-27 672 367,33</u>		<u>-28 682 770,69</u>

13 Kansallisarkiston tase

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisomaisuus	435 510,92	<u>435 510,92</u>	435 510,92	<u>435 510,92</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		435 510,92		435 510,92
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	<u>41 020,50</u>	41 020,50	<u>53 026,50</u>	53 026,50
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	308 907,14		451 551,54	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>2 176,23</u>	<u>311 083,37</u>	<u>2 176,23</u>	<u>453 727,77</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		352 103,87		506 754,27
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	636 102,37		463 019,73	
Siirtosaamiset	275 824,80		235 168,98	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>172 548,62</u>	1 084 475,79	<u>35 363,35</u>	733 552,06
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	4 290,85		3 088,75	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-132,29		0,00	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>0,00</u>	<u>4 158,56</u>	<u>1 740,00</u>	<u>4 828,75</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		1 088 634,35		738 380,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 876 249,14</u>		<u>1 680 646,00</u>

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-479 648,35		-479 648,35	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 087 227,50		-684 373,36	
Pääoman siirrot	27 744 649,46		28 279 916,55	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-27 672 367,33</u>	-1 494 593,72	<u>-28 682 770,69</u>	-1 566 875,85
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	61 139,96		43 310,00	
Ostovelat	933 187,13		902 013,20	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	191 818,84		179 614,03	
Edelleen tilittävät erät	242 335,81		218 284,03	
Siirtovelat	1 942 231,22		1 904 300,59	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>129,90</u>	<u>3 370 842,86</u>	<u>0,00</u>	<u>3 247 521,85</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 370 842,86		3 247 521,85
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>1 876 249,14</u>		<u>1 680 646,00</u>

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Budjetoitua koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuus. Maksullisen palvelutoiminnan tuotot vähenivät vuodesta 2019 164 506,99 euroa.

Vuoden 2020 seitsemännessässä lisätalousarviossa myönnettiin lisäystä kansallisarkiston toimintamenoihin 42 000 euroa palkkausmenoihin.

Vuoden 2020 toimintamääräraha siirtyi käytettäväksi vuonna 2021 2 803 531,51 euroa, josta merkittävä osa on massadigitointiin käytettäväksi siirtyvää määrärahaa.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut vastuusitoumukset suomen rahaksi.

Kirjanpitoyksiköllä ei ollut ulkomaan rahan määräisiä saamia tai velkoja vuoden vaihteessa.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämään sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Omaisuus on arvostettu tilinpäätöksen laadintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Suunnitelman mukaiset poistot on Kansallisarkistossa laskettu yhdenmukaisin periaatein, säännösten ja määräysten mukaisesti.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarvion tulot ja menot sekä virheiden korjaukset.

Porvarillisen Työn Arkiston Säätiö palautti vuonna 2019 liikkaa maksettua valtionapua 4171,29 euroa.

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa.

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä Palvelujen ostot. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillä Sisäiset kulut. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä.

6) Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Vainhoitovuoden jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat tilinpäätöksen laatimiseen tai tilinpäätösten vertailtavuuteen.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23.01.01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	0,00		82 149,81		200 000,00				82 149,81	
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	0,00	200 000	82 149,81	117 850,19	200 000,00	0,00	200 000,00	82 149,81	117 850,19	
29.40.02. Kansallisarkiston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	21 927 917,34	20 278 000	18 579 322,17		21 382 853,68				20 352 780,10	
	Bruttotulot	1 570 917,34	670 000	1 774 853,68		1 774 853,68				1 774 853,68	
	Nettomenot	20 357 000,00	19 608 000	16 804 468,49	2 803 531,51	19 608 000,00	0,00	1 773 457,93	21 381 457,93	18 577 926,42	2 803 531,51
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (arviomääräraha)	Bruttomenot	40 169,08		49 192,70		49 192,70					
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	40 169,08	49 193	49 192,70		49 192,70	0,00				

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2020	2019
Henkilöstökulut	8 891 873,51	8 814 789,68
Palkat ja palkkiot	8 847 914,74	8 642 565,72
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	43 958,77	172 223,96
Henkilösivukulut	1 656 183,65	1 626 482,09
Eläkekulut	1 497 455,50	1 492 908,88
Muut henkilösivukulut	158 728,15	133 573,21
Yhteensä	10 548 057,16	10 441 271,77
Johdon palkat ja palkkiot, josta	400 943,35	384 768,78
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	580,00	960,00
Johto	580,00	720,00
Muu henkilöstö	0,00	240,00

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektorit	Voimassa 31.12.2020	Voimassa 31.12.2019	Voimassa Muutos 2020-2019	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2020
----------	------------------------	------------------------	---------------------------------	--

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektorit	Voimassa 31.12.2020	Voimassa 31.12.2019	Voimassa Muutos 2020-2019	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2020
----------	------------------------	------------------------	---------------------------------	--

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset	€					
	Talousarviomenot 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	8 513 096,00	8 319 932,00	2 611 154,00	2 611 154,00	20 213 167,00	33 755 407,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset	€					
	Talousarviomenot 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

Toimintakertomuksen liite 1: Tulosittemittarit ja niiden toteutuminen

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus						
Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Tavoite 2021	Tavoitteen saavuttaminen 2020	Muutos 2019-2020
1.1: Digitoitujen aineiston kokonaismäärä (milj. tiedostoa)	80,3	94,0	114,0	151,0		117 %
1.2: Massadigitoitujen analogisen aineiston määrä (hm/a)	0 (pilotointi)	750	1 000	1 500		
1.3: Takautuvan digitoinnin määrä (milj. tiedostoa/v.)	6,8	2	7	7		29 %
1.4: Takautuvan digitoinnin valmistumisaste (%) [lasketaan digitoitujen hm suhteessa säilytettävän aineiston määrään]	3,7	3,9	3,6	3,6	103 %	105 %
1.5: Sähkösyntyisen viranomaisaineiston vastaanottomäärä (teratavua/a) (*kpl/v. vuodesta 2021)	0	0,6	9	35*		
1.6: Seulontapäätökset (kpl/a)	61	46	60	60		75 %
2.1: Digitaalisen aineiston verkkokäyttö (milj. käyntikertaa/a)	1,7	1,87	1,9	2,0	98 %	110 %
2.2: Digitaalisen aineiston yksilöllisten käyttäjien määrä/a (Matomon laskenta, Digitaalikirjaston kuukausittaisien kävijöiden vuosikeskiarvo)	34 170	35 142	35 000	36 600	100 %	103 %
2.3: Astian yksilöllisten kävijöiden määrä/a (Matomon laskenta, kuukausittaisien kävijöiden keskiarvo)	9 688	12 923	10 000	11 000	129 %	133 %
2.4: Sähköisen asioinnin osuus tietopyynnöistä (%)	70	71,9	70	75	103 %	103 %
2.5a: Tekstitunnistetun aineiston määrä (sivua/a)	103 357	531 310	1 800 000	1 000 000		514 %
2.5b: Luettavuuden mittaussidosryhmätutkimuksella [T-Median ind. min-max 1-5, valtion ka v. 2019 3,28]	3,67	toetetetaan vain parittomina vuosina	toetetetaan vain parittomina vuosina	3,50		
3.1: Analogisten aineistojen kokonaismäärä (hkm)	220,3	222,0	226,9	231,9	98 %	101 %
3.2: Analogisten aineistojen kartunta, viranomaisaineistot (hkm/a)	6,9	4	5	0,5		58 %
3.3: Yksityisarkistojen kartunta (hm/a)	228	56,78	250	200		25 %

Tuloksellisuus						
Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Tavoite 2021	Tavoitteen saavuttaminen 2020	Muutos 2019-2020
1.1: Tutkijasiiliin toimitetut asiakirjayksiköt	58 019	42 770	65 000	65 000		74 %
1.2: Käsitellyt tietopyynnöt (todistukset, jäljenteet, sukuselvitykset tms. kpl)	26 034	27 599	26 000	26 000	106 %	106 %
2.1: Julkisoikeudellisten tietopyyntöjen toimitusaikatavoitteen toteuma (%)	98	98	98	98	100 %	100 %
2.2: Verkkopalveluiden asiakastytyväisyys (1 -5)	3,6	3,7	>3,5	>3,5	105 %	102 %
2.3: Seulontapäätösten toimitusaikatavoitteen (6kk) toteuma (%)	23	41	80	80		178 %
3.1: Verkkokäyttö /kokonais-HTV	8500	9 140	8 600	9 000	106 %	108 %
4.1: Toimitetut arkistoyksiköt (kpl) ja toimitetut tietopyynnöt (kpl)/tietopalvelun HTV	2860	2 490	3 000	3 100		87 %
5.1: Digitoitujen aineistojen määrä (hm)/toiminnon HTV	92	82	59	68	139 %	89 %
5.2: Julkisoikeudelliset tietopyynnöt ja todistukset (eur/suorite)	11,59	36,27	95	90	98 %	313 %
Voimavarojen hallinta / konsernitavoitteet						
Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2020	Tavoite 2021	Tavoitteen saavuttaminen 2020	Muutos 2019-2020
Henkilötyövuodet (htv)	200	205	225	222		102 %
Työtyytyväisyysindeksi (VM baro)	3,3	3,5	>=3,7	>=3,7		107 %
Sairauspoissaolot (pv/htv)	12,7	8,7	<8,5	<8,0	102 %	69 %
Koulutuspäivät (tpv/htv)	0,4	0,1	2,1	2,1		25 %
Johtaminen (VM-baro johtajuusindeksi)	3,1	3,4	>=3,5	>=3,6		110 %
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro)	3,15	3,4	3,3	3,6	103 %	108 %
Työnantajakuva ja arvot (VMBaro)	3,44	3,7	3,5	3,7	107 %	109 %
Tilat (tilatehokkuus m2/hlö) tsto m2/kokonais-HTV)	29	28,2	27	27		97 %
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	90	92	92	95	100 %	102 %
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelmat (onko laadittu)	ei laadittu	laadittu	laadittu	päivitetty		
Henkilöstön kokemus tasa-arvon edistymisestä (VM baro)	3,9	4,1	4,0	4,1	102 %	104 %
Henkilöstön kokemus yhdenvertaisuuden edistymisestä (VM baro)	3,4	3,7	3,5	3,7	105 %	110 %
Kestävä kehityksen sitoumus/suunnitelma (laaditaan joka toinen vuosi)	ei laadittu	laadittu	laadittu	-		
Kotimaanmatkapäivät korvataan digitaalisesti. Mittarina maksettujen koko- ja osamatkapäivärahojen lukumäärä]	810	261	1200	1100	92 %	32 %

Toimintakertomuksen liite 2: Keskeiset valtionapuarkistojen tunnusluvut

KESKEISET VALTIONAPUARKISTOJEN TUNNUSLUVUT 2020 (Pysyväisluonteinen valtionavustus)					
	2018	2019	2020	2020 suurin	2020 pienin
Myönnetty valtionapu €	5 613 143	5 655 000	5 704 000	1 735 500	113 000
Arkistotoimen kokonaiskustannukset (talousarvio) €	9 121 285	9 123 559	9 193 246	2 319 878	175 758
Valtionavun osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	61,54	61,98	62,04	79,15	31,69
Henkilöstömenojen osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	49,81	50,21	50,38	65,32	40,30
Kiinteistömenojen osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	23,03	22,84	22,35	52,73	2,63
HENKILÖTYÖVUODET TEHTÄVITTÄIN					
	2018	2019	2020	2020 suurin	2020 pienin
Henkilötyövuodet yhteensä	95,97	95,91	93,79	24,83	1,50
Hankintaan käytetyt HTV:t	1,81	1,68	1,61	0,63	0,01
Kuvailu ja järjestäminen käytetyt HTV:t	21,53	24,43	21,09	4,49	0,10
Tutkijasaliitoimintaan käytetyt HTV:t	6,20	6,18	4,96	1,75	0,02
ARKISTOAINEISTON MÄÄRÄ					
	2018	2019	2020	2020 suurin	2020 pienin
Arkistoaineisto (hm)	60 498,2	61 530,3	62 523,7	33 895,50	271,0
Vastaanotettu aineisto (hm)	2 305,0	1 440,5	1 423,97	634,65	4,00
Järjestetty aineisto (hm)	2 005,2	1 584,9	1 225,92	518,48	6,00
Järjestämätön aineisto (arvio; hm)	7 462	7 527	7 461	2711,00	24,00
Sähköiset aineistot (TB)	164,5	181,9	200,42	68,00	0,19
AINEISTOJEN KÄYTTÖ					
	2018	2019	2020	2020 suurin	2020 pienin
Tutkijakäynnit	6 706	6 211	4 153	1 296	53
Tutkijasaliin toimitetut arkistoyksiköt (paperiset ja mikrofilmit)	19 521	18 501	18 743	6 177	189
Tiedonhau (s-posti, kirje tai puhelin)	8 592	7185	9 166	4 783	52
TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS					
	2018	2019	2020	2020 suurin	2020 pienin
Toiminnallinen tehokkuus: Arkistoaineisto hm / kokonais-htv	630,39	641,33	666,64	2 607,34	145,04

16 Allekirjoitukset

Kansallisarkiston tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2020 on hyväksytty.

Helsingissä/Raaseporissa 23.2.2021

Pääjohtaja Jussi Nuorteva

Hallintojohtaja Immo Aakkula